

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n
ja
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n
välinen

LINJA-AUTOHENKILÖKUNNAN
TYÖEHTOSOPIMUS

3.3.2023 – 31.1.2025

SISÄLLYSLUETTELO

I YLEISTÄ	1
1 § SOVELTAMISALA	1
2 § YLEISET SOPIMUKSET	1
3 § SOPIMUKSEN SITOVUUS JA NOUDATTAMISVELVOLLISUUS	1
4 § TYÖRAUHAVELVOITE	1
5 § JÄRJESTÄYTYMISVAPAAUS	2
6 § TYÖSUHTEEN SYNTYMINEN JA LAKKAAMINEN	2
II TYÖPALKAT	3
7 § PALKKAPERUSTEET	3
8 § ERILLISET LISÄT	6
III TYÖAIKAMÄÄRÄYKSET	7
9 § TYÖAIKA	7
10 § VUOSITYÖAJAN LYHENTÄMINEN	11
11 § TYÖVUOROLUETTELO JA AJOPÄIVÄKIRJA	14
12 § YLI-, HÄTÄ- JA SUNNUNTAITYÖ JA NIISTÄ MAKSETTAVAT KORVAUKSET	14
13 § KESKITUNTIANSIO	15
14 § HÄLYTYSTYÖ.....	16
15 § PAIKALLINEN SOPIMINEN TYÖAIKAMÄÄRÄYKSISTÄ LÄHI- JA PAIKALLISLIIKENTEESSÄ.....	16
IV ERINÄISET KORVAUKSET	18
16 § VARALLAOLO JA SIITÄ MAKSETTAVA KORVAUS	18
17 § PÄIVÄRAHAT JA YÖPYMISKORVAUS.....	18
18 § VUOSILOMA.....	20
19 § LOMALTAPALUURAHA	21
V SOSIAALISET MÄÄRYKSET	22
20 § ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	22
21 § SAIRAUSAJAN SEKÄ RASKAUS- JA VANHEMPAINVAPAAAN PALKKA	24
22 § LÄÄKÄRINTARKASTUKSET.....	27
23 § TILAPÄISET POISSAOLOT.....	28
24 § RYHMÄHENKIVAKUUTUS.....	31
VI ERINÄISET MÄÄRÄYKSET	31
25 § PALKANMAKSU.....	31
26 § AMMATTIYHDISTYSJÄSENMAKSUJEN PERINTÄ	31
27 § KOKOONTUMINEN TYÖPAIKOILLA	32
28 § KOULUTUSTOIMINTA	32
29 § LUOTTAMUSMIEHET	33
30 § ULKOPUOLISEN JA TILAPÄISEN TYÖVOIMAN KÄYTTÖ	34
31 § ASIAMIEHET	35
32 § ERIMIELISYYDET JA NIIDEN RATKAISEMINEN.....	36
VII SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	37
33 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO.....	37
ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA	38
TYÖSUOJELUSOPIMUS ALT-AKT	42
PÄÄKAUPUNKISEUDUN KUNNALLISEN SOPIMUSLIIKENTEEN LINJA-AUTONKULJETTAJIA KOSKEVA PALKKALIITE	43
TURUN KUNNALLISEN SOPIMUSLIIKENTEEN LINJA-AUTONKULJETTAJIA KOSKEVA PALKKALIITE	46
LIITE: LINJA-AUTOLIIKENTEEN KILPAILUTTAMISTILANTEISSA NOUDATETTAVAT TYÖSUHTEEN EHDOT JA MENETTELYTAVAT	49

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n ja
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto ry:n
välinen

LINJA-AUTOHENKILÖKUNNAN TYÖEHTOSOPIMUS

3.3.2023 – 31.1.2025

I YLEISTÄ

1 § Soveltamisala

Tämän työehtosopimuksen määräyksiä noudatetaan Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n jäsenyritysten harjoittaman linja-autoliikenteen henkilökunnan työsuhteissa.

Lisätään seuraava kappale 1.2.2024 lukien:

Sopijaosapuolet sitoutuvat siihen, ettei tämän työehtosopimuksen soveltamispiiriin tehdä rinnakkaissopimuksia.

2 § Yleiset sopimukset

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia liittojen välillä solmittuja sopimuksia.

- Yleissopimus 12.2.1995
- Lomapalkkasopimus 9.3.2006
- Sopimus työsuojeluyhteistoiminnasta työpaikoilla 1.2.2017
- Luottamusmiessopimus 1.2.2017
- Sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä 12.2.1995
- Koulutustoimintaa koskeva sopimus 1.2.2020
- Irtisanomissuojaa ja lomautusta koskeva sopimus 1.2.2017
- Sopimus työaikapankin käyttämisestä 1.2.2018

3 § Sopimuksen sitovuus ja noudattamisvelvollisuus

Tämä työehtosopimus sitoo allekirjoittaneita liittoja ja niiden alayhdistyksiä sekä niitä työnantajia ja työntekijöitä, jotka ovat tai sopimuksen voimassaoloaikana ovat olleet niiden yhdistysten jäseninä.

Sopimukseen sidotut ovat velvolliset tarkoin noudattamaan tätä sopimusta ja huolehtimaan siitä, että niiden alaiset yhdistykset ja niihin kuuluvat työnantajat ja työntekijät eivät riko sen määräyksiä.

4 § Työrauhavelvoite

Liitot ja niiden alayhdistykset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, ettivät niiden jäseninä olevat alayhdistykset, työnantajat tai työntekijät,

joita sopimus koskee, ryhdy työtaistelutoimenpiteisiin eivätkä muutoinkaan riko työehtosopimuksen määräyksiä.

5 § Järjestäytymisvapaus

Tämän työehtosopimuksen osallisten ja siihen sidottujen keskuudessa noudatetaan järjestäytymisvapautta.

6 § Työsuhteen syntyminen ja lakkaaminen

1. Liitot suosittavat, että työsopimus tehdään kirjallisena.
2. Linja-auton rahastajana älköön käytettävä 16 vuotta nuorempaa työntekijää.
3. Jos työsuhteessa noudatetaan koeaikaa, on työnantajan tästä ilmoitettava työntekijälle työsopimusta tehtäessä. Koeajan enimmäispituus määräytyy työsopimuslain mukaan.
4. Jos työsuhde on jatkunut keskeytyksittä, on työnantajan irtisanoessaan työsopimuksen noudatettava:
 - 1) 14 päivän irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut enintään vuoden;
 - 2) yhden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli vuoden mutta enintään neljä vuotta;
 - 3) kahden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli neljä vuotta mutta enintään kahdeksan vuotta;
 - 4) neljän kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli kahdeksan vuotta mutta enintään 12 vuotta; ja
 - 5) kuuden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli 12 vuotta.

Työntekijän on puolestaan irtisanoessaan työsopimuksen noudatettava:

- 1) 14 päivän irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut enintään viisi vuotta; ja
- 2) yhden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli viisi vuotta.

Edellä olevat irtisanomisajat eivät kuitenkaan koske niitä tapauksia, joissa työsopimus koeajan puitteissa tai muutoin lain mukaan voidaan purkaa tai työ on ylivoimaisen tapahtuman takia joko osaksi tai kokonaan keskeytettävä.

II TYÖPALKAT

7 § Palkkaperusteet

1. Työntekijän palkka määräytyy 2-viikkojakson palkkana. Muille kuin 29 §:ssä ja tämän pykälän 2 ja 3 kohdissa tarkoitetuille työntekijöille maksetaan 2-viikkojakson palkka, vaikka työaika olisi alle 80 tuntia.

Tämän pykälän 2 kohdassa tarkoitetuille työntekijöille tulee määrittellä työsopimuksella täsmällinen työaika kaksiviikkojaksossa.

Työajan jäädessä työnantajasta johtuvasta syystä 2-viikkojaksossa alle työsopimuksessa sovitun, maksetaan työntekijälle kuitenkin yksikertainen takuupalkka sovittuun tuntimäärään asti.

2. Aikataulun mukaisessa säännöllisessä linjaliikenteessä voidaan teettää vakituisilla osa-aikaisilla työntekijöillä kussakin vuosikolmanneksessa yhtiön kaikista työtunneista enintään 8 %. Vakituksia osa-aikaisia saa kuitenkin olla kussakin toimipisteessä aina vähintään kaksi kappaletta.

Vakituisten osa-aikaisten suhteellista osuutta kaikista yhtiön työtunneista tarkastellaan luottamusmiehen kanssa, kuukauden kuluessa vuosikolmanneksen päättymisestä. Vakituisten osa-aikaisten osuuteen yhtiön kaikista työtunneista ei lueta mukaan lainsäädäntöön perustuvalla osa-aikajärjestelyllä työskentelevien eikä ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskevan sopimuksen mukaisten työntekijöiden työtunteja.

Mikäli vakituisten osa-aikaisten työntekijöiden tekemät työtunnit ylittävät edellä mainitut rajat, vakituisten osa-aikaisten työntekijöiden tekemät työtunnit on tasattava seuraavan vuosikolmanneksen aikana vastaamaan keskimäärin edellä mainittuja tuntirajoja.

Pöytäkirjamerkintä 1:

Jos työnantaja tarvitsee lisää vakituksia täysaikaisia työntekijöitä, työnantajan on ilmoitettava vapautuvista työpaikoista siten, että osa-aikaisilla työntekijöillä on mahdollisuus ilmoittaa halukkuutensa näihin työpaikkoihin. Työnantajan velvollisuudesta tarjota lisätyötä osa-aikaiselle työntekijälle säädetään työsopimuslaissa.

Pöytäkirjamerkintä 2:

Liitot perustavat seurantaryhmän, joka seuraa ja analysoi vuosikolmanneksittain tämän kohdan mukaisten vakituisten osa-aikaisten työntekijöiden käyttöä. Osapuolet voivat halutessaan nimetä seurantaryhmään kumpikin enintään kaksi ns. kentän jäsentä.

Soveltamisohje:

Lainsäädäntöön perustuvalla osa-aikajärjestelyllä tarkoitetaan osa-aikaista työskentelyä osasairauspäivärahan, osittaisen hoitovapaan, raskaus- ja vanhempainrahakauden, opintovapaan, sosiaalisista tai terveydellisistä syistä työntekijän pyynnöstä lyhennetyn työajan, osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen tai osatyökyvyttömyyseläkkeen johdosta.

3. Edellä oleva periaate ei estä vakituisten osa-aikaisten työntekijöiden palkkaamista silloin, kun kysymyksessä on aikataulun mukaiseen säännölliseen linjaliikenteeseen kuulumaton työ, ellei työtä voida teettää kokoaikaisena työnä ilman kohtuutonta hankaluutta.

Pöytäkirjamerkintä 1 (koskee kohtia 2 ja 3):

Osa-aikaisten työntekijöiden lisäksi voidaan käyttää tämän työehtosopimuksen 29 §:n tarkoittamia työntekijöitä.

Pöytäkirjamerkintä 2 (koskee kohtaa 3):

Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan mahdolliset erimielisyydet neuvotteluin ja myötävaikuttavat siihen, että mahdollisia riitaisuuksia ei saateta tuomioistuinkäsittelyyn sopimuskauden aikana.

4. Palkkaperusteiden palvelusvuosia laskettaessa otetaan huomioon työskentelyaika ammattimaisessa liikenteessä kuljettajana.

Linja-autonkuljettajan ammattitutkinnon ja kuljetusalan ammattitutkinnon henkilökuljetusten osaamisalan suorittamisesta luetaan palvelusvuosiin 8 kuukautta ja toisen asteen kolmivuotisen opetussuunnitelmaperusteisen logistiikan perustutkinnon suorittamisesta 2 vuotta.

Palkkataulukot

3.3.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alustalukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	15,13	1210,40
4-8 vuotta	15,36	1228,80
8-12 vuotta	15,82	1265,60
yli 12 vuotta	16,12	1289,60
Rahastaja		
alle 4 vuotta	13,38	1070,40

4-8 vuotta	13,60	1088,00
yli 8 vuotta	13,84	1107,20

1.10.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	15,36	1228,80
4-8 vuotta	15,59	1247,20
8-12 vuotta	16,06	1284,80
yli 12 vuotta	16,36	1308,80
Rahastaja		
alle 4 vuotta	13,58	1086,40
4-8 vuotta	13,80	1104,00
yli 8 vuotta	14,05	1124,00

1.2.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	15,59	1247,20
4-8 vuotta	15,82	1265,60
8-12 vuotta	16,30	1304,00
yli 12 vuotta	16,61	1328,80
Rahastaja		
alle 4 vuotta	13,78	1102,40
4-8 vuotta	14,01	1120,80
yli 8 vuotta	14,26	1140,80

1.10.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	15,82	1265,60
4-8 vuotta	16,06	1284,80
8-12 vuotta	16,54	1323,20
yli 12 vuotta	16,86	1348,80

Rahastaja

alle 4 vuotta	13,99	1119,20
4-8 vuotta	14,22	1137,60
yli 8 vuotta	14,47	1157,60

8 § Erilliset lisät

1. Ilta- ja yötyölisä

Klo 18.00-22.00 välisenä aikana tehdyiltä työtunneilta maksetaan iltatyölisää 15 % taulukkopalkasta ja klo 22.00-06.00 välisenä aikana yötyölisää 20 % taulukkopalkasta.

2. Vapaapäivätyölisä

Vapaapäivänä suoritetusta työstä maksetaan vapaapäivätyölisää, jonka suuruus on 100 % työntekijän taulukkopalkasta.

3. Lauantaityölisä

Lähi- ja paikallisliikenteessä maksetaan arkilauantaina klo 15.00-18.00 välisenä aikana tehdyiltä työtunneilta lauantaityölisää 10 % työntekijän taulukkopalkasta. Mikäli työntekijälle maksetaan samasta työstä peruspalkan lisäksi vapaapäivätyölisää tai jotain muuta olosuhdelisää, lauantaityölisää ei makseta.

4. Joulutyölisä

Ensimmäisenä joulupäivänä suoritetusta työstä maksetaan joulutyölisä, jonka suuruus on 200 % työntekijän taulukkopalkasta.

Soveltamisohje:

Joulutyölisä ei sisällä sunnuntaityökorotusta.

5. U-tunnus

Sellaiselle ulkoisen liikenteen tariffisopimuksen (U-sopimuksen) tehneen yrityksen kuljettajalle, jonka palkkaus on järjestetty muutoin kuin linja-autohenkilökunnan työehtosopimuksen pääkaupunkiseudun tai Turun palkkaliitteiden mukaisesti maksetaan jokaiselta tariffisopimusvuorolta (U-vuorolta), joka liikennöidään YTV-alueella sijaitsevan ja YTV-alueen ulkopuolisen lähellä olevan päätepuoleen väliä, tuntipalkka 0,51 eurolla korotettuna.

Pöytäkirjamerkintä:

U-tunnuslisää maksetaan liittojen välillä 21.6.1990 sovitun mukaisesti sellaiselta tariffisopimusvuorolta (U-vuoro), jonka päätepuoleen on

lyhintä tiereittiä pitkin mitattuna enintään 40 kilometrin päässä Helsingin päärautatieasemalta.

6. Tampereen yhteistariffiliikenne

Ajalta, jonka Tampereen yhteistariffiliikenteessä työskentelevä kuljettaja ajaa ko. yhteistariffialueella, suoritetaan 0,52 euron suuruinen lisä.

Pöytäkirjamerkintä:

Lisää maksetaan siltä ajalta, kun linja-autonkuljettaja ajaa Tampereen kaupungissa Tampereen kaupungin liikennelaitoksen liikennöimällä yhteistariffialueella sellaista linja-autovuoroa, joka on yhteistariffiliikennetunnuksella merkitty.

7. Tampereen kilpailutettu liikenne

Tampereen kilpailutetussa liikenteessä työskentelevälle kuljettajalle suoritetaan tehdyltä työajalta Tampereen yhteistariffiliikennelisen suuruista lisää.

III TYÖAIKAMÄÄRÄYKSET

9 § Työaika

1. Säännöllinen työaika on 80 tuntia 2-viikkojaksossa. Työaikalain moottoriajoneuvon kuljettajia koskevia vuorokautisia enimmäistyöaikoja ja lepoaikoja ei sovelleta tämän työehtosopimuksen soveltamispiirissä. Vuorokautista enimmäistyöaikaa rajoittavat tämän työehtosopimuksen vuorokautista lepoaikaa ja taukoja koskevat määräykset.

Lähi- ja paikallisliikenteen vuorokautinen enimmäistyöaika

Vuorokautinen työaika on lähi- ja paikallisliikenteessä enintään 11 tuntia, ellei paikallisesti muuta sovita.

Pöytäkirjamerkintä: Lähi- ja paikallisliikenteen määritelmä

Lähi- ja paikallisliikenteen piirissä olevana pidetään aluetta, joka jää 30 kilometrin säteellä piirretyn ympyrän sisään mitattuna asutuskeskuksessa olevasta linjan luonnollisesta lähtöpisteestä.

2. Työntekijän työaika ylityö mukaan lukien ei saa ylittää keskimäärin 48 tuntia viikossa 12 kuukauden ajanjakson aikana.

Soveltamisohje:

Työajaksi luettava aika määräytyy työaikalain mukaan. Työajan keskimääräisen enimmäismäärän 12 kuukauden tarkasteluajanjaksona käytetään kalenterivuotta. Kalenterivuoden sijasta voidaan paikallisesti sopia jokin muu 12 kuukauden ajanjakso.

3. Lyhyemmästä kuin 5 tunnin työstä maksetaan täysi 5 tunnin palkka ja se luetaan työajaksi.
4. Rahastajien työaika ja lepoajat määräytyvät kuten kuljettajilla 5. kohdan määräystä lukuun ottamatta.
5. Moottoriajoneuvon kuljettajan pisin yhtämittäinen työaika saa olla enintään 5,5 tuntia. Jokaista 5,5 tunnin pituista työjaksoa kohti on kuljettajalle annettava vähintään 30 minuutin pituinen tauko yhdessä tai kahdessa erässä. Tässä kohdassa tarkoitetun tauon osan tulee olla vähintään 10 minuutin mittainen.

Mikäli työaika on 7 tuntia pidempi, yksi tämän kohdan 1. kappaleen 30 minuutin tauoista tulee antaa yhtäjaksoisena.

Mikäli työaika on pääkaupunkiseudun kunnallisen sopimusliikenteen linja-autonkuljettajia koskevan palkkaliitteen soveltamisalalla 6 tuntia pidempi, yksi tämä kohdan 1. kappaleen mukaisista 30 minuutin tauoista tulee antaa yhtäjaksoisena.

6. Moottoriajoneuvon kuljettajalle on annettava vähintään 11 tuntia kestävä yhtäjaksoinen vuorokautinen lepoaika jokaisena 24 perättäisen tunnin jaksoneuvon aikana. Vuorokautinen lepoaika voidaan lyhentää vähintään 9 tunnin yhtäjaksoiseksi lepoajaksi enintään kolme kertaa kalenteriviikon aikana.

Lyhentämätön vuorokausilepo voidaan pitää kunkin 24 tunnin jakson aikana kahtena erillisenä jaksoneuvon aikana, joista ensimmäisen on oltava vähintään 3 tunnin ja jälkimmäisen vähintään 9 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika. Jaetun vuorokausilevon yhdeksää tuntia lyhyemmältä lepoajakajaksolta maksetaan 8. kohdassa tarkoitettua taukoajan palkkaa vähennettynä enintään 8. kohdassa mainitulla palkattomalla katkolla. Muista mahdollisista katkoista maksetaan yksinkertainen tuntipalkka lukematta niitä työaikaan.

Vuorokausilepo monimiehitystilanteessa

Jokaisen sellaisen 30 tunnin jakson aikana, jolloin ajoneuvon miehityksenä on vähintään kaksi kuljettajaa, jokaisella kuljettajalla on oltava vähintään 9 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika.

7. Jos linja-autonkuljettaja seisonta-aikana on velvollinen oleskelemaan autossa tai muussa, josta hän ei vapaasti saa poistua, laskeaan seisonta-aika kokonaan työaikaan.

8. Kaukoliikenteessä sekä paikallis- ja lähiliikenteessä voi työpäivän aikana olla yksi enintään 1 tunnin palkaton katko. Puolta tuntia lyhyemmät katkot luetaan työaikaan. Muista mahdollisista katkoista maksetaan yksinkertainen tuntipalkka lukematta niitä työaikaan.
9. Työntekijälle on annettava 45 tunnin mittainen yhtäjaksoinen viikottainen lepoaika. Tämä lepoaika voidaan lyhentää kerran kahden peräkkäisen viikon aikana vähintään 24 tunnin yhtäjaksoiseksi lepoajaksi. Lepoajan lyhennys on korvattava lyhennystä vastaavalla yhtäjaksoisella lepoajalla ennen kyseistä viikkoa seuraavan kolmannen viikon loppua. Korvaava lepoaika on annettava yhtäjaksoisena muun vähintään 9 tunnin lepoajan yhteydessä.

Viikottainen lepoaika, joka alkaa yhden viikon aikana ja päättyy toisen viikon aikana, voidaan laskea kuuluvaksi kumpaan tahansa näistä viikoista.

Viikottaiset lepoajat on järjestettävä siten, että saman viikon aikana on annettava kaksi vapaapäivää. Vapaapäivä on kalenterivuorokausi.

Vapaapäivät voidaan antaa 2-viikkojaksossa edellä olevasta poiketen kuitenkin siten, että jokaisella viikolla on oltava vähintään yksi vapaapäivä. 2-viikkojaksossa on oltava vähintään 4 vapaapäivää.

Lähi- ja paikallisliikenteessä vapaapäivä on annettava viimeistään kuuden 24 tunnin jakson kuluttua edellisestä vapaapäivästä, ellei työntekijän kanssa toisin sovita.

Vapaapäivä on annettava työntekijän asemapaikkakunnalla, ellei työntekijän kanssa muuta sovita.

Kansainvälisessä tilausajoliikenteessä kaksiviikkojakson vapaapäivät voidaan antaa 10 työpäivän jälkeen.

10. Työntekijälle on neljän viikon välein järjestettävä ainakin yksi vapaa viikonvaihte (lauantai ja sunnuntai), ellei toisin sovita.
11. Lähi- ja paikallisliikenteen kuljettaja ei saa tehdä työtä työ- ja virkasuhteessa kuljetusalalla tai sen ulkopuolella vähimmäisvuorokausi- ja vähimmäisviikkolevon aikana.
12. Jos kuljettaja joutuu tilausajomatallaan olemaan asemapaikkakunnaltaan poissa vähintään yhdeksän (9) tuntia, lasketaan matkasta ajoajasta riippumatta vähintään kahdeksan (8) tuntia työajaksi.

Alle 24 tuntia kestäviin tilausajomatkoihin sovelletaan 8. momentin katkosäännöksiä. Tällä ei estetä palkattoman vuorokausilevon antamista.

Jaetun vuorokausilevon osalta noudatetaan 6. kohdan määräystä.

13. Milloin työntekijä joutuu aloittamaan tai lopettamaan työnsä vieraalla paikkakunnalla, maksetaan matkustamisajalta asemapaikkakunnalta työn alkamispaikalle tai päinvastoin peruspalkka matka-aikaa työaikaan lukematta.

Työntekijällä voi olla vain yksi asemapaikka, joka ei voi vaihdella. Milloin työntekijä joutuu työnantajan määräyksestä aloittamaan tai lopettamaan työnsä asemapaikkakunnalla muualla kuin asemapaikalla, maksetaan matkustusajalta asemapaikalle tai päinvastoin peruspalkka matka-aikaa työaikaan lukematta.

Pöytäkirjamerkintä:

Asemapaikalla tarkoitetaan varikkoa tai muuta työn aloittamis- ja lopettamispaikkaa.

14. Työhönsidonnaisuusaika lähi- ja paikallisliikenteessä voi olla enintään 11 tuntia 30 minuuttia. Työhönsidonnaisuusaika kaukoliikenteessä voi olla enintään 14 tuntia, ellei toisin sovita.
15. Työntekijälle on järjestettävä työturvallisuuslain 31 §:n mukaisesti mahdollisuus tarvittaessa sellaisiin taukoihin, jotka sallivat lyhytaikaisen poistumisen työpisteestä yhtäjaksoista paikallaan oloa vaativassa työssä, mikäli työehtosopimuksen ja lain mukaiset tauot eivät ole riittävät. Tämä on otettava työ- ja ajosarjasuunnittelussa huomioon siten, että työntekijällä on tosiasiallinen mahdollisuus mm. käymälässä käyntiin vähintään 4 tunnin välein.

Mikäli yrityksessä esiintyy tämän kohdan osalta erimielisyyksiä, tulee nämä käsitellä yksityiskohtaisesti työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Tällöin käydään läpi ao. kuljettajan ajo-ohjelma, työvuoroluettelo ja mahdolliset ajopiirturin tiedot sen selvittämiseksi, toteutuuko tämän kohdan määräys. Määräyksen toteutumiseksi ei riitä pelkästään se, että ajo-ohjelmassa tai muussa yhtiössä käytössä olevassa työnsuunnittelussa on otettu tämä huomioon, jos riittävä tauko jää käytännössä jatkuvasti toteutumatta.

Mikäli asiaan ei saada tämän määräyksen mukaista ratkaisua paikallisesti, asia siirtyy liittojen välillä selvitettäväksi. Tällöin noudatetaan samoja periaatteita kuin edellä on todettu.

Jos liittojen välillä todetaan, ettei riittäviä taukoja ole, asia on korjattava yhtiössä ensitilassa. Jos asiaa ei tästä huolimatta korjata yhtiössä, määräyksen toteutuminen on varmistettava merkitsemällä työntekijälle hänen työvuoroluetteloonsa vähintään 10 minuutin tauko enintään 3,5 tunnin työjaksoa kohti.

16. Osa-aikaeläkkeellä olevalla työntekijällä ei voi teettää työtä yli työ sopimuksessa sovitun työaika määrän lukuun ottamatta sairaus- tai muita pakottavia tilanteita.

17. Muuten noudatetaan työaikaan nähden voimassa olevan työaikalain määräyksiä.

10 § Vuosityöajan lyhentäminen

1. Soveltamisala

Työajan lyhennys koskee niitä työaikamuotoja, joissa säännöllinen työaika on 80 tuntia kaksiviikkoisjaksossa tai 40 tuntia viikossa. Lisäksi edellytetään, että työntekijällä on enintään 30 arkipäivän pituinen vuosiloma.

Työajan lyhennys koskee myös osa-aikaisia työntekijöitä riippumatta siitä, miten osa-aikajärjestely on toteutettu. Osa-aikaisen työntekijän työaika lyhennetään 2 kohdassa esitetyn taulukon perusteella suhteessa hänen tekemäänsä säännölliseen työaikaan.

Työajan lyhennyksen määrästä vähennetään muut kuin edellä mainitut vuotuista työaika lyhentävät sopimukseen tai käytäntöön perustuvat vuosilomajärjestelyt tai vuosittain säännöllisesti toistuvat ylimääräiset vapaapäivät.

2. Vapaan kertyminen

Työaika lyhennetään kalenterivuositain vuoden alusta tai sitä myöhemmästä työsuhteen alkamisesta lukien säännöllisen työajan kertymän mukaan seuraavasti:

A. Loppiainen lauantaina tai sunnuntaina

	työtuntimäärä	lyhennys
vähintään	94 h	8 h eli 1 päivä
	188 h	16 h eli 2 päivää
	283 h	24 h eli 3 päivää
	377 h	32 h eli 4 päivää
	471 h	40 h eli 5 päivää
	565 h	48 h eli 6 päivää
	660 h	56 h eli 7 päivää
	754 h	64 h eli 8 päivää
	848 h	72 h eli 9 päivää
	942 h	80 h eli 10 päivää
	1036 h	88 h eli 11 päivää
	1131 h	96 h eli 12 päivää
	1225 h	104 h eli 13 päivää
	1319 h	112 h eli 14 päivää
	1413 h	120 h eli 15 päivää
	1508 h	128 h eli 16 päivää
	1602 h	136 h eli 17 päivää
	1696 h	144 h eli 18 päivää

B. Loppiainen muuna arkipäivänä kuin lauantaina

	työtuntimäärä	lyhennys		
vähintään	90 h	8 h eli	1	päivä
	180 h	16 h eli	2	päivää
	270 h	24 h eli	3	päivää
	360 h	32 h eli	4	päivää
	447 h	40 h eli	5	päivää
	537 h	48 h eli	6	päivää
	627 h	56 h eli	7	päivää
	717 h	64 h eli	8	päivää
	807 h	72 h eli	9	päivää
	893 h	80 h eli	10	päivää
	983 h	88 h eli	11	päivää
	1073 h	96 h eli	12	päivää
	1163 h	104 h eli	13	päivää
	1253 h	112 h eli	14	päivää
	1340 h	120 h eli	15	päivää
	1430 h	128 h eli	16	päivää
	1520 h	136 h eli	17	päivää
	1610 h	144 h eli	18	päivää
	1696 h	152 h eli	19	päivää

Tehdyiksi säännöllisiksi työtunneiksi lasketaan myös ne työntekijän sairauden ajalle sattuvat työtunnit, joilta työnantaja maksaa sairausajan palkkaa sekä työnantajan osittainkin kustantama koulutusaika siltä osin, kuin työnantaja korvaa ansionmenetyksen. Samoin rinnastetaan säännöllisiin työtunteihin kunnanvaltuuston ja -hallituksen sekä niiden asettamien lautakuntien tai muiden pysyvien elinten ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliiton valtuuston ja hallituksen kokouksiin ja edustajakokoukseen sekä liittojen väliseen valtakunnalliseen työehtosopimusneuvotteluun käytetty aika, 50- ja 60-vuotispäivät, omat häät, lähiomaisen hautajaiset, sairaan lapsen hoidon aiheuttama vapaa, siltä osin kuin työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus, kutsunnat, kertausharjoitukset sekä luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna sekä näiden sijaisena toimimiseen käytetty aika. Lisäksi tehdyiksi säännöllisiksi työtunneiksi lasketaan tämän pykälän mukaisesti annettu vapaa.

3. Vapaan antaminen

Edellä kohdan 2 perusteella kertyneet työajan lyhennyksestä johtuvat vapaapäivät annetaan kokonaisina päivinä kertymävuotta seuraavan vuoden loppuun mennessä. Lyhennysvapaapäivät annetaan yhdessä tai useammassa erässä työnantajan määräämänä aikana joko vuosiloman yhteydessä tai yhdessä työntekijän muun vapaapäivän kanssa, tai lyhennysvapaapäiviä keskenään yhdistäen, ellei työnantajan ja työntekijän kesken erikseen sovita jostakin muusta lyhennysvapaapäivän antamistavasta. Yksi vapaapäivä vastaa 8 tunnin lyhennystä.

Lyhennysvapaapäiviä voidaan antaa työntekijälle ennen niiden ansaitsemista, mikäli työntekijä siihen suostuu.

Yksi viiden päivän jakso

Mikäli työntekijä on ansainnut vähintään 10 lyhennysvapaapäivää, annetaan lyhennysvapaapäivät yhdistämällä siten, että työntekijälle muodostuu yksi viiden päivän pituinen yhdenjaksoinen vapaa.

Kaksi viiden päivän jaksoa

Mikäli työntekijä on ansainnut vähintään 15 lyhennysvapaapäivää, annetaan lyhennysvapaapäivät yhdistämällä siten, että työntekijälle muodostuu kaksi viiden päivän pituista yhdenjaksoista vapaata.

Yllämainitut 5 lyhennyspäivän jaksot sisältävät 7 kalenteripäivää.

Jos annettava vapaa sisältyy em. säännöllisiä työtunteja kartuttavaan aikaan, katsotaan vapaapäivä pidetyksi, mikäli este vapaan pitämiseen ei ole ollut tiedossa vapaan ajankohtaa ilmoitettaessa. Jos työntekijä kuitenkin sairastuu ennen viiden päivän pituista yhdenjaksoista lyhennysvapaata ja sairaus kestää yhtämittaisesti vähintään viiden päivän lyhennysvapaajakson ajan, siirretään työntekijän sitä pyytäessä sairauden alle jäävä viiden päivän vapaajakso annettavaksi myöhemmin. Siirto tehdään vain yhden viiden päivän lyhennysvapaajakson osalta kalenterivuodessa.

Mikäli työntekijälle on tämän sairasloman aikana ilmoitettu työajan lyhennysvapaan antamisesta lääkärintodistuksesta ilmenevän sairasloman jälkeen ja työntekijän sairasloma sitten jatkuu, siirretään sairauden alle jäävät lyhennysvapaapäivät annettavaksi myöhemmin.

Lyhennyksen sisältävän jakson säännöllistä työaikaa lyhennetään lyhennyksen tuntimäärällä.

4. Vapaan ajankohdasta ilmoittaminen

Ilmoitus viiden päivän mittaisesta vapaasta on annettava työntekijälle vähintään 2 viikkoa ennen vapaan antamista.

Yksittäiset vapaapäivät ilmoitetaan ennalta ohjelmoidussa työvuoroluettelossa tai, mikäli työvuoroluetteloa ei laadita, vähintään 2 viikkoa ennen vapaan antamista.

5. Ansionmenetyksen korvaaminen

Työntekijälle maksetaan lyhennyksen ajalta palkka voimassa olevan keskituntiansion mukaan. Mikäli työsuhde päättyy ennen kuin ansaittu työajan lyhennys on toteutettu, maksetaan tästä korvaus lopputilin yhteydessä ansaittujen vapaapäivien lukumäärän perusteella

sen hetkisen keskituntiansion mukaan. Jos työntekijälle työsuhteen päättyessä on annettu liikaa vapaata, saa työnantaja pidättää näin maksetun palkkaennakon työntekijän lopputilistä.

6. Vapaan lukeminen työssäolon veroiseksi

Vuosiloman pituutta määrättäessä pidetään työssäolopäivien veroisina myös niitä päiviä, joina työntekijä on ollut estynyt tekemästä työtä tämän pykälän mukaisten vapaitten pitämisen vuoksi.

7. Itsenäisyyspäivä

Mikäli vuosityöajan lyhennysvapaapäivä on annettu itsenäisyyspäivänä, katsotaan lain tarkoittama itsenäisyyspäivän palkka tällöin maksetuksi.

11 § Työvuoroluettelo ja ajopäiväkirja

1. Kaksiviikkojakson työvuoroluettelon tulee muussa kuin tilausajoliikenteessä olla vähintään yhtä viikkoa ennen jakson alkamista työntekijän nähtävissä ja siitä on käytävä selville, milloin päivittäinen työ alkaa ja päättyy sekä ruokailu- ja vapaa-ajat.

Ellei muuta ole sovittu, tilausajoliikenteessä tulee kaksiviikkojakson työvuoroluettelosta ilmetä työntekijän vapaapäivät.

2. Sairaus- ja muissa pakottavissa tapauksissa voi työnantaja tehdä työvuoroluetteloön muutoksia. Vapaapäivää koskevaa muutosta ei saa tehdä ilman työntekijän suostumusta.
3. Työvuorot on järjestettävä siten, että linja-autohenkilökunta ei tarpeettomasti joudu palkattomasti oleskelemaan vieraalla paikkakunnalla.
4. Työnantajan on annettava palveluksessaan olevalle moottoriajoneuvon kuljettajalle vuorokautisen työajan seuraamista varten henkilökohtainen ajopäiväkirja. Ajopäiväkirjan sijasta voidaan käyttää ajo-
piirturia.

Moottoriajoneuvon kuljettaja on velvollinen tekemään ajopäiväkirjaan sen edellyttämät merkinnät ja pitämään se mukanaan ajon aikana.

Ajopäiväkirjat ja työilmoitukset jätetään työnantajalle tämän antamien ohjeiden mukaisesti.

12 § Yli-, hätä- ja sunnuntaityö ja niistä maksettavat korvaukset

1. Yli-, hätä- ja sunnuntaityötä voidaan teettää lain edellyttämällä tavalla tämän työehtosopimuksen säännösten mukaisesti.

2. Työajan määräytyessä työaikalain 7 §:n mukaan (jaksotyö) on kaksiviikkojakson säännöllisen työajan ylittäviltä kahdeltatoista (12) ensimmäiseltä tunnilta maksettava viidelläkymmenellä (50) prosentilla ja sen yli meneviltä sadalla (100) prosentilla korotettu palkka.

Kun työntekijä siirtyy kokoaikatyöstä osa-aikaeläkkeelle noudatetaan työajan jaksotuksen osalta yrityksessä vallitsevaa käytäntöä kuitenkin niin, että osa-aikaeläkkeellä olevan työntekijän tehdessä työtä kaksi viikkoa peräkkäin tilanteessa, jossa viikot sijoittuvat kahdelle eri tasoittumisjaksolle, lasketaan työtunnit yhteen ja korvataan yli 80 tuntia kaksiviikkojaksossa oleva työtuntimäärä kuten ylityöstä suoritettava korvaus mainittua aikaa kuitenkin ylityöksi lukematta.

3. Jos kaksiviikkojakso on keskeytynyt sen johdosta, että työntekijän työsuhte on katkennut tai ettei hän ole voinut olla työssä loman, sairauden tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi, lasketaan montako tuntia keskimääräinen työaika kesken jääneenä jaksona on työhön käytettyinä ja niiden veroisina vuorokausina kahdeksaa tuntia pitempi.

Työpäivien veroisina pidetään tällöin työvuoroluettelon tasaamiseksi annettuja vapaapäiviä, mutta ei viikkolepopäivää eikä ns. viikon toista vapaapäivää. Jakajana käytettävä työpäivien ja niiden veroisten päivien summa voi olla enintään viisi (5) jakson puolikasta kohden, ellei todellisten työpäivien luku ole tätä suurempi.

Kahdeksan (8) keskimääräisen työtunnin ylittäviltä kahdelta (2) ensimmäiseltä ylityötunnilta maksetaan viidelläkymmenellä (50) prosentilla ja seuraavilta sadalla (100) prosentilla korotettu palkka, kuitenkin niin, että 50-prosenttisten tuntien lukumäärä myös katkenneessa jaksossa on enintään kaksitoista (12).

4. Hätytyöstä (TAL 19 §), mikäli sitä tehdään säännöllisen työajan ulkopuolella, maksetaan 100 prosentilla korotettu palkka.
5. Sunnuntaina, kirkollisena juhlapäivänä, itsenäisyyspäivänä ja vapunpäivänä tehdystä työstä maksetaan sadalla (100) prosentilla korotettu palkka.
6. Tässä pykälässä mainittuja palkan korotusosia laskettaessa käytetään perusteena 13 §:n mukaan laskettua keskituntiansiota.

13 § Keskituntiansio

1. Työntekijän keskituntiansiota käytetään palkan ja korvausten maksuperusteena siten kuin tässä työehtosopimuksessa määrätään.
2. Työntekijän keskituntiansio lasketaan siten, että hänen kunkin vuosineljänneksen aikana työajalta eri palkkaustapojen mukaan saamansa ansio mahdollisine erillisine lisineen lukuun ottamatta ylityö- ja sunnuntaityölisää jaetaan saman vuosineljänneksen tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä.

Milloin työntekijä 4. kohdan nojalla käytettävän vuosineljänneksen aikana on ollut työssä vähemmän kuin 160 tuntia, keskituntiansiota ei tältä vuosineljännekseltä lasketa.

3. Milloin keskituntiansio on taulukkopalkkaa pienempi tai keskituntiansiota ei 2. kohdan mukaan lasketa, maksetaan 1. kohtaan perustuva palkka tai korvaus taulukkopalkan mukaan.
4. Vuosineljänneksittäin laskettua keskituntiansiota käytetään seuraavasti:
 - helmi-, maaliskuu- ja huhtikuun aikana edellisen vuoden neljännen vuosineljänneksen keskituntiansiota
 - touko-, kesä- ja heinäkuun aikana vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen keskituntiansiota
 - elo-, syys- ja lokakuun aikana vuoden toisen vuosineljänneksen keskituntiansiota sekä
 - marras-, joulukuun ja tammikuun aikana kolmannen vuosineljänneksen keskituntiansiota.

Tässä pykälässä mainitut kuukausijaksot ja vuosineljännekset lasketaan alkaviksi ja päättyviksi tilikausien mukaan siten, että tilikauden jakautuessa kahdelle yllämainituista kuukausijaksoista tai kahdelle vuosineljännekselle, tilikausi luetaan siihen jaksoon, jolle jakaantuu suurempi määrä säännöllisiä työtunteja.

14 § Hälytystyö

1. Työntekijä voidaan kutsua hänen suostumuksellaan hälytystyöhön.
2. Milloin työntekijä kutsutaan hänen työaikansa ulkopuolella hälytystyöhön, maksetaan hälytystyörahaa seuraavasti:
 - kutsu annettu klo 21.00-06.00 kahden (2) tunnin palkkaa vastaava summa
 - kutsu annettu ennen klo 21.00 yhden (1) tunnin palkkaa vastaava summa
3. Jos kutsu on annettu työajan ulkopuolella klo 21.00-06.00 välisenä aikana, maksetaan tällöin työajalta hälytystyölisää, jonka suuruus on 100 % työntekijän peruspalkasta.

15 § Paikallinen sopiminen työaikalain määräyksistä lähi- ja paikallisliikenteessä

1. Autoliikenteen Työnantajaliiton jäsenyrityksissä työnantaja ja pääluottamusmies taikka työnantaja ja toimipisteen luottamusmies voivat sopia lähi- ja paikallisliikennettä koskevan seuraavan kokonaisuuden käyttöönottamisesta yrityskohtaisesti tai asemapaikkakohtaisesti. Sopimuksella poiketaan työehtosopimuksen 9 §:n 14 kohdasta ja 10 §:n 3 kohdasta.

2. Kokonaisuus sisältää kaksi elementtiä:
 - A. Työhönsidonnaisuusaika voi olla lähi- ja paikallisliikenteessä enintään 9-11 tuntia.
 - B. Vuosityöajan lyhennysvapaista voidaan antaa 1-9 lyhennysvapaapäivää tunteina/minoitteina (8-72 h). Mikäli työntekijä on ansainnut vähintään 10 lyhennysvapaapäivää, annetaan lyhennysvapaapäivistä viisi yhdistämällä siten, että työntekijälle muodostuu yksi viiden lyhennysvapaapäivän pituinen yhdenjaksoinen vapaajakso, joka sisältää 7 kalenteripäivää. Loput ansaituista vuosityöajan lyhennysvapaista annetaan yksittäisinä kokonaisina päivinä, jolloin yksi vapaapäivä vastaa 8 tunnin lyhennystä.

Työnantajan on varattava työntekijälle tilaisuus esittää mielipiteensä viiden lyhennysvapaapäivän pituisen yhdenjaksoisen vapaajakson ajankohdasta hyvissä ajoin ennen kuin työnantaja määrää ajankohdan. Työnantajan on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon työntekijöiden esitykset.
3. Mikäli työnantaja ja pääluottamusmies taikka työnantaja ja toimipisteen luottamusmies sopivat kokonaisuuden käyttöönottamisesta, sopimuksen tulee sisältää molemmat kokonaisuuden elementit: sekä 2.A- että 2.B-kohta.
4. Sopimus tehdään kirjallisesti vähintään aikataulukaudeksi kerrallaan. Osapuolet sopivat sopimuksen irtisanomisajoista. Mikäli tilaaja tekee muutoksia aikataulustoon aikataulukauden aikana, sopimus on molempien osapuolten irtisanottavissa kahden viikon irtisanomis-aikaa noudattaen, ellei toisin sovita.

Sopimuksenteon harkinnan pohjaksi pääluottamusmiehelle tai toimipisteen luottamusmiehelle selvitetään aikataulukautta koskevan työvuorosunnittelun toteuttamisen periaatteet ja käydään yhdessä läpi työvuorosunnittelua koskeva luonnos.
5. Sopimus toimitetaan tiedoksi liitoille. Liitot arvioivat yhdessä sopimusmenettelyn toimivuutta vähintään kerran vuodessa.
6. Liitot sitoutuvat sopimusten tekemisen aktiiviseen markkinointiin ja tiedottamiseen sekä pyrkivät yhteistoiminnallaan edistämään sopimusten solmimista ja toteutumista. Liitot käyvät yhdessä lähi- ja paikallisliikennettä harjoittavissa Autoliikenteen Työnantajaliiton jäsenyrityksissä kertomassa sopimismahdollisuuksista ja sopimisen hyödyistä.
7. Mikäli paikallisen sopimuksen osapuolilla syntyy tämän pykälän osalta erimielisyyksiä, tulee ne käsitellä ja ratkaista kolmen viikon kuluessa erityisessä välityslautakunnassa, johon molemmat liitot asettavat kumpikin yhden jäsenen ja jonka puheenjohtajana toimii Jukka Ahtela.

IV ERINÄISET KORVAUKSET

16 § Varallaolo ja siitä maksettava korvaus

1. Työntekijän kanssa voidaan sopia siitä, että hän on sovitun ajan asunnossaan, josta hänet tarvittaessa voidaan kutsua työhön.
2. Varallaoloajalta, milloin työntekijä joutuu olemaan sidottuna, vaikka työtä tekemättä, maksetaan puoli palkkaa henkilökohtaisesta peruspalkasta laskettuna, varallaoloaikaa työaikaan lukematta.
3. Jos työntekijä on sopimuksen mukaan velvollinen päivystämään puhelinohjeiden antamista tai työhön lähtöä varten olematta velvollinen oleskelemaan asunnossaan, maksetaan tästä korvaus varallaoloaikaa työaikaan lukematta, jonka suuruutta sovittaessa on otettava huomioon päivystysajan pituus, päivystyksen aiheuttamat velvoitteet yms. asiaan vaikuttavat tekijät.

17 § Päivärahat ja yöpymiskorvaus

Kotimaassa:

1. Mikäli työntekijä on estynyt 10 tunnin aikana ruokailemasta asemapaikkakunnalla, maksetaan osapäivärahana 17,60 euroa siten, että esteen alkamisesta laskettua täyttä 24 tunnin jaksoa kohti maksetaan 38,70 euroa.

Osapäivärahan kertymäjaksoa ei keskeytä kahden tunnin kuluessa kertymäjakson alusta tai lopusta laskettuna kokonaan annettu tauko.

Soveltamisohje:

Asemapaikkakunnalla tarkoitetaan sitä kuntaa, jossa työntekijän asemapaikka on, kuitenkin siten, että luottamusmiehen ja työnantajan on erikseen sovittava asiasta, mikäli paikkakuntaakohtaiset erikoisolosuhteet antavat siihen aiheen.

Luettelo päivärahojen määräytymisperusteena käytettävistä asemapaikkakunnista on työehtosopimuksen lopussa.

Jaksoon lasketaan kaikki se aika, jolloin este ruokailuun vallitsee eli ajoajan lisäksi myös se aika, jolloin työntekijä paikalliset olosuhteet huomioonottaen suorittaa lähdön valmisteluun ja selvittelyyn liittyviä tehtäviä.

2. Jos työntekijä joutuu yöpymään vieraalla paikkakunnalla, maksetaan hänelle matkustajakotitason majoituksesta aiheutuneet kustannukset laskun mukaan.
3. Jos työnantaja hankkii ja kustantaa työntekijälle kunnollisen ruoan, ei osapäivärahaa tällöin makseta.

4. Osapäivärahaa tai kokopäivärahaa ei voida vähentää tai jättää maksamatta, ellei työnantaja voi osoittaa järjestäneensä päivärahaan oikeuttavalta matkalta ateriala.

5. Kaukolinjoilla, joilla työntekijät säännöllisesti joutuvat yöpymään varsinaisen asuinpaikkakuntansa ulkopuolella, hankkii ja kustantaa työnantaja asunnon työntekijöilleen.

Tilan tulee olla sovelias yöpymiseen ottaen huomioon muun muassa turvallisuus, riittävä häiriöttömyys ja siisteys.

Työnantajan tulee hankkia työntekijän käyttöön vuodevaatteet ja huolehtia niiden pesusta. Työnantaja ja työntekijä voivat myös sopia korvauksesta, jonka työnantaja maksaa työntekijöille omien vuodevaatteiden käytöstä.

6. Siirrettäessä työntekijän asemapaikkaa paikkakunnalta toiselle, on siitä työntekijälle kirjallisesti ilmoitettava kaksi (2) viikkoa ennen siirtoa, jolloin on ilmoitettava myös siirron syy sekä onko kyseessä vakainainen vai muu siirto.

Ennakoilmoitusaika ei koske sairauden tai muun pakottavan syyn vuoksi tapahtuvaa siirtoa.

Muun kuin vakituisen siirron ajalta, kuitenkin enintään kahdelta (2) kuukaudelta maksetaan osapäiväraha ja majoituskorvaus työehtosopimuksen mukaisesti.

Alle kahden (2) kuukauden siirtoa ei katsota vakituiseksi.

Ulkomailla:

7. Milloin työntekijä joutuu olemaan ulkomailla, maksetaan hänelle päivä- ja ruokarahaa yhteensä **66,70** euroa vuorokautta kohti lasketuna siitä hetkestä, jolloin työntekijä siirtyy 11 kohdan mukaisesti ulkomaan päivä- ja ruokarahasäädösten piiriin.

Euroopan ulkopuolella on ruoka- ja päiväraha yhteensä **71,30** euroa.

8. Jos työntekijälle annetaan vapaa asunto, mutta ei ruokaa, maksetaan vain ruokarahaa **38,00** euroa vuorokautta kohti.

9. Milloin oleskelu ulkomailla täysien vuorokausien lisäksi tai kokonaisuudessaan kestää 10 tuntia, maksetaan työntekijälle puolet ulkomaan ruokarahasta eli **19,00** euroa.

10. Mikäli työntekijä matkallaan muutoin on oikeutettu tämän pykälän mukaisesti päivä- ja ruokarahaan tai ruokarahaan, on hänellä sama oikeus kuljetuslautalla oloajalta, vaikka lautalla olisi kuljettajalle järjestetty vapaa ruoka ja asunto.

Kuljetuslautalla matkustaminen luetaan kuuluvaksi kotimaan ajanjaksoon mikäli lautan lähtösatama on Suomen satama tai lauttamatka kestää 24 tuntia, muutoin ulkomaan ajanjaksoon.

11. Kotimaan osapäiväraha ja ulkomaan päivä- ja ruokaraha määräytyvät sen mukaan, kummanko päivärahan tai ruokarahen piirissä työntekijä on kussakin jaksossa pääosin oleskellut.
12. Milloin työnantaja hankkii ja kustantaa työntekijälle kunnollisen ruoan, ei ruokarahaa tällöin makseta.
13. Osapäivärahaa tai kokopäivärahaa ei voida vähentää tai jättää maksamatta, ellei työnantaja voi osoittaa järjestäneensä päivärahaan oikeuttavalta matkalta ateriaa.

18 § Vuosiloma

1. Vuosilomaan nähden noudatetaan vuosilomalain määräyksiä.
2. Vuosilomapalkka maksetaan työntekijälle ennen loman alkamista. Vuosilomapalkka voidaan maksaa työntekijälle myös normaaleina palkanmaksupäivinä vuosiloman aikana.
3. Työntekijällä on oikeus saada lomaa kaksi arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään vuoden, on oikeus saada lomaa kaksi ja puoli arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta.
4. Jo ansaittua vapaapäivää ei lueta lomapäiväksi. Vuosiloman alkamisajankohtaan asti kestäneen 2-viikkojakso-osan aikana tehdystä kolmesta (3) työpäivästä katsotaan ansaituksi yksi (1) vapaapäivä, viidestä (5) työpäivästä kaksi (2) vapaapäivää, kahdeksasta (8) työpäivästä kolme (3) vapaapäivää ja kymmenestä (10) työpäivästä neljä (4) vapaapäivää.

Määräys ei koske vapaapäivänä tehtyä työtä. Vapaapäivä voi olla myös sunnuntai tai juhlapäivä.
5. Kaksiviikkojakson jäädessä vajaaksi vuosiloman johdosta, on työosuudelle kohdistuvaa jaksopalkan osaa vastaava työtuntimäärä lomapäivien lukumäärästä riippuen seuraavan taulukon mukainen:

Lomapäivät

1	73,5
2	66,5
3	60,0
4	53,5

5	46,5
6	40,0
7	33,5
8	26,5
9	20,0
10	13,5
11	6,5

Mikäli työtuntimäärä ylittää edellä mainitut, maksetaan niistä yksinkertainen tuntipalkka (jaksopalkan 80:s osa) työtuntia kohden. Ylitöiden osalta katso 12 §.

Taulukkoa sovelletaan myös sellaisten kaksiviikkojaksojen työosuuden tuntimäärän määrittelyyn, jotka jäävät vajaiksi vuosilomalain (162/2005) 7a §:n mukaisten lisävapaapäivien vuoksi. Vuosilomalain mukaisilta lisävapaapäivistä maksetaan palkkaa vastaava korvaus keskituntiansion mukaan.

19 § Lomaltapaluuraha

1. Vuosilomaltaan työhön palaavalle työntekijälle maksetaan lomaltapaluurahana 50 % hänen vuosilomapalkastaan.
2. Lomaltapaluurahan maksamisen edellytyksenä on, että työntekijä aloittaa vuosilomansa ilmoitettuna tai sovittuna ajankohtana ja palaa työhön heti vuosiloman päätyttyä.
3. Lomaltapaluuraha maksetaan kuitenkin, mikäli työntekijä välittömästi ennen vuosiloman alkamista tai vuosiloman päätyttyä työsuhteen kestäessä on ollut poissa työstä työnantajan suostumuksella tai on ollut estynyt saapumasta työhön vuosilomalain 7 §:n 2 momentissa mainitun syyn takia.

Työstä poissaolo hoitovapaan vuoksi rinnastetaan tilanteisiin, joissa työntekijä on poissa työnantajan suostumuksella. Edellytyksenä on, että työntekijä palaa työhön hoitovapaalta työsopimuslain tarkoittaman ilmoituksen tai siihen myöhemmin perustellusta syystä tehdyn muutoksen mukaisesti.

4. Lomaltapaluuraha maksetaan viimeistään työntekijän lomaltapaluuta seuraavana viidentenä yleisenä pankkipäivänä. Lomaltapaluurahan maksuajankohdasta voidaan sopia paikallisesti toisin.

Mikäli vuosiloma on jaettu, maksetaan kunkin loman osan päätyttyä sitä vastaava osa lomaltapaluurahasta noudattaen vastaavasti, mitä edellä on määrätty. Paikallisesti voidaan sopia koko lomaltapaluurahan maksamisesta viimeksi annettavan loman osan yhteydessä.

5. Työntekijällä, joka vakinaiseen palvelukseen astumisen vuoksi menettäisi hänelle muutoin työehtosopimuksen mukaan kuuluvan lomaltapaluurahan, on oikeus saada lomaltapaluuraha, mikäli hän

suoritettuaan asevelvollisuuden vakinaisessa väessä palaa palvelusajan päätyttyä työhön maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain (305/2009) edellyttämällä tavalla.

6. Asevelvollisuuden suorittamisen jälkeen työhön palatessaan maksettavan lomaltapaluurahan määrä lasketaan työehtosopimuksen osoittamana prosenttina siitä lomakorvauksesta, joka työntekijälle maksettiin hänen palvelukseen astuessaan. Jos palvelukseen astuminen on tapahtunut välittömästi vuosilomalta, lasketaan lomaltapaluuraha vastaavasti työntekijälle maksetun vuosilomapalkan ja lomakorvauksen yhteismäärästä. Lomaltapaluuraha määräytyy sen työehtosopimuksen mukaan, joka oli voimassa palvelukseen astuttaessa.
7. Mikäli työnantaja on muusta kuin työntekijästä johtuvasta syystä irtisanonut hänen työsopimuksensa päättymään vuosiloman aikana siten, että työntekijä on työsuhteen päättymisen vuoksi estynyt palaa- masta vuosilomaltaan työhön, työntekijä ei tästä syystä johtuen mene- tä oikeuttaan lomaltapaluurahaan.
8. Mikäli työnantaja irtisanoo työntekijän työsuhteen muusta kuin työn- tekijästä johtuvasta syystä siten, että työsuhde päättyy lomakautena, maksetaan lomaltapaluuraha myös lomakorvauksesta.
9. Vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeelle sekä varhennetulle vanhuus- tai yksilölliselle varhaiseläkkeelle siirtyvälle työntekijälle maksetaan lomaltapaluuraha edellä mainittuna prosenttina siitä vuosilomapal- kasta ja mahdollisesta vuosilomakorvauksesta, johon työntekijä on oikeutettu.

V SOSIAALISET MÄÄRYKSET

20 § Erinäisiä määräyksiä

1. Mikäli työnantaja vaatii työntekijöille määrätynlaista virkapukua tai puvunosaa siihen sopivine lakkeineen, paitoineen ja solmioineen, on ne työnantajan kustannettava.

Mikäli työntekijä, joka on ollut vähintään 6 kuukautta saman työnan- tajan palveluksessa, itse hankkii itselleen Linja-autoliitto ry:n ylei- seen käyttöön suosittelman virkapuvun tai sen osan, saakoon hän enintään kerran 12 kuukauden aikana työnantajalta 50 %:n korvauk- sen näin hankitun varastopuvun tai sen osan hinnasta.

2. Työnantaja maksaa puolet lainsäädännön edellyttämästä ajokortin uudistamisesta aiheutuvista kustannuksista edellyttäen, että työntekijän työsuhde on jatkunut keskeytymättä 5 vuotta ja että työntekijä tarvitsee ajokorttia kyseisessä työsuhteessaan.

3. Työnantaja maksaa kokonaan työtehtävissä työntekijältä vaatimiensa pätevyystodistusten ja -korttien hankinta- ja uusimiskustannukset sekä ammattipätevyysdirektiivin (2003/59/EY) mukaisen jatkokoulutuksen suorittamisesta ajokorttiin tehtävästä ammattipätevyysmerkinnästä aiheutuvat kustannukset sellaiselle työntekijälle, joka tarvitsee niitä kyseisessä työsuhteessaan.

Jos työntekijän työsuhde päättyy työntekijästä johtuvasta syystä ennen kuin 4 kuukautta on kulunut em. korttien, todistusten tai merkintöjen hankkimisesta tai uusimisesta, työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle korttien, todistusten tai merkintöjen hankinta- tai uusimiskustannukset kokonaisuudessaan. Jos työntekijän työsuhde päättyy työntekijästä johtuvasta syystä tämän jälkeen kuitenkin ennen kuin 11 kuukautta on kulunut korttien, todistusten tai merkintöjen hankkimisesta tai uusimisesta, työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle korttien, todistusten tai merkintöjen jäännösarvon, joka on 50 % hankinta- tai uusimiskustannuksista. Työnantaja saa kuitata jäännösarvon lopputilistä.

4. Työnantaja maksaa digitaalisissa ajopiirtureissa käytettävän kuljettajakortin hankkimiskustannukset ja lainsäädännön edellyttämien määrävuosin suoritettavien uusimisten kustannukset sellaiselle autonkuljettajalle, joka tarvitsee asianomaisessa työsuhteessaan kuljettajakorttia.

Jos työntekijän työsuhde päättyy työntekijästä johtuvasta syystä ennen kuin 4 kuukautta on kulunut kuljettajakortin hankkimisesta tai uusimisesta, työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle kuljettajakortin hankinta- tai uusimiskustannukset kokonaisuudessaan. Jos työntekijän työsuhde päättyy työntekijästä johtuvasta syystä tämän jälkeen kuitenkin ennen kuin 11 kuukautta on kulunut kuljettajakortin hankkimisesta tai uusimisesta, työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle kuljettajakortin jäännösarvon, joka on 50 % hankinta- tai uusimiskustannuksista. Työnantaja saa kuitata jäännösarvon lopputilistä.

5. Mikäli työnantajalla on perusteltu syy epäillä, että työntekijän ajokortti, ammattipätevyys, muu työssä vaadittava pätevyys tai Suomessa työskentelyoikeus ei ole voimassa taikka että työntekijä on työskennellyt toisessa yrityksessä vähimmäislepoaikojensa aikana taikka enimmäisajoaikoja tai enimmäistyöaikoja rikkoen, työntekijällä on velvollisuus toimittaa työnantajalle asiaa koskeva virallinen selvitys tai velvollisuus valtuuttaa työnantaja hankkimaan asiaa koskeva virallinen selvitys.

6. Mikäli työntekijä kuolee työmatkalla ulkomailla, työnantaja huolehtii kustannuksellaan tai vakuutusturvan hankkimalla vainajan Suomeen kuljettamisen. Niin ikään työntekijän sairastuessa vakavasti työmatkalla ulkomailla työnantaja huolehtii kustannuksellaan tai vakuutusturvan hankkimalla työntekijän Suomeen kuljettamisen silloin, kun se

on hoidon kannalta välttämätöntä tai kun työntekijä ei voi sairaanhoi-
don jälkeen jatkaa työntekoa ja joutuu palaamaan Suomeen.

7. Mikäli jossain tapauksessa linja-autohenkilökuntaan kuuluvalle työn-
tekijälle on myönnetty parempia työ- ja palkkaehtoja kuin tässä työ-
ehtosopimuksessa on määrätty, jäävät ehdot tämän sopimuksen ul-
kopuolelle eikä se aiheuta niihin muutoksia.

21 § Sairausajan sekä raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Työnantaja maksaa työntekijälle, joka on työnantajan hyväksymän
selvityksen mukaan estynyt tekemästä työtä sairauden tai tapatur-
man takia eikä hän ole tautia tai tapaturmaa aiheuttanut tahallisesti,
rikollisella toiminnalla, kevytmielisellä elämällään tai törkeällä tuotta-
muksella, sairausajan palkkaa sen pituisen kalenteriajanjakson työ-
päiviltä kuin seuraavasta käy ilmi:

Työsuhte, joka on ennen työkyvyttömyyden alkua jatkonut yhtäjaksoisesti	Kalenteriajanjakso
alle 3 vuotta	28 päivää
3 vuotta mutta alle 5 vuotta	35 päivää
5 vuotta mutta alle 10 vuotta	42 päivää
10 vuotta tai kauemmin	56 päivää

56 päivän kalenteriajanjaksoa sovelletaan työsuhteen kestosta riip-
pumatta, mikäli työkyvyttömyyden aiheuttama sairaus tai tapaturma
on aiheutunut työntekijään työtehtävissä kohdistetusta väkivallasta.

2. Työkyvyttömyys todetaan yrityksen työterveyslääkäriin tai muulla
työnantajan hyväksymällä lääkärintodistuksella. Työntekijän tulee
käydä ensisijaisesti yrityksen työterveyslääkäriin vastaanotolla.
Muun työnantajan hyväksymän lääkärin kuin työterveyslääkäriin an-
tama todistus työkyvyttömyydestä kelpaa perusteeksi sairausajan
palkan maksamiselle tapauksissa, joissa hoidon kiireellisyyden, työ-
terveyslääkäriin kaukaisen sijainnin, vastaanottoajan soveltumatto-
muuden, erikoislääkäriin tutkimuksen tarpeellisuuden, matkatyön tai
muun perustellun syyn vuoksi työterveyslääkäriin käyttö ei ole mah-
dollista.
3. Jos työnantaja ei hyväksy työntekijän esittämää lääkärintodistusta,
hän voi osoittaa työntekijän nimeämensä lääkärin tarkastettavaksi.
Työnantaja maksaa uuden lääkärintodistuksen hankkimisesta johtu-
vat kustannukset.
4. Lääkärintodistuksen sijasta terveyden- tai sairaanhoitaja voi antaa
tutkimuksensa perusteella sairauslomatodistuksen enintään 3 päi-
väksi silloin, kun työterveyshuollon tai julkisen terveydenhuollon lää-
käriinpalveluksia ei ole saatavilla. Työntekijän tulee käydä tällöinkin

ensisijaisesti työterveyshuollon vastaanotolla. Todistuksen voi uusida vain lääkäri.

5. Sairausajaksi luetaan sairausloman viimeisen kalenteripäivän aikana alkanut koko työvuoro.
6. Siltä ajalta, jolta työnantaja on työntekijälle maksanut sairausajan palkan, on työnantaja oikeutettu saamaan sairausvakuutuksesta palautuksena työntekijälle tulevan päivärahan.
7. Sairausajan palkanmaksun perusteena on säännöllisen työajan ansionmenetyksen korvaaminen.
8. Niissä tapauksissa, joissa työvuoroluettelo on laadittu, maksetaan sairausajan palkka työvuoroluettelon mukaisille työtunneille.
9. Niissä tapauksissa, joissa työvuoroluettelo ei ole laadittu maksetaan sairausajan palkka 8 tunnilta viittä sairauspäivää kohden viikossa kuitenkin siten, että työntekijä saa työajan ja sairausajan palkkaa yhteensä 80 tunnilta.

Ellei työvuoroluettelosta käy muuta ilmi tai työntekijän kanssa ei ole muuta sovittu, pidetään vapaapäivinä lauantai- ja sunnuntaipäivää.

10. Ellei edellä olevan mukaisesti maksettu palkka vastaa koko jaksossa 80 tunnin palkkaa, on se tasattava tähän määrään.
11. Mikäli sairausajan jälkeiselle kaksiviikkojakson osalle ei ole laadittu työvuoroluetteloja eikä ennakoitu työtuntimäärä ole tiedossa, pidetään työosuudelle kuuluvana ohjeellisena työtuntimääränä seuraavan taulukon mukaisia tuntimääriä:

Sairauspäivät

1	72
2	64
3	56
4	48
5	40
6	32
7	24
8	16
9	8
10	0

12. Mikäli työtuntimäärä ylittää edellä mainitun, maksetaan niistä palkka tehtyjen työtuntien mukaisesti, eikä tämä aiheuta alennusta edellä mainituilla tavoin laskettuun sairausajan palkkaan.

Ylityö lasketaan 12 §:n 3 kohdan mukaan.

13. Työntekijä on velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan työnantajalle sairastumisestaan sekä arvioidun työkyvyttömyyden päättymisajankohdan.

Työntekijän laiminlyödessä välittömän ilmoittamisen tahallaan tai huolimattomuudesta palkanmaksuvelvollisuus alkaa ilmoittamisesta.

14. Sairausajan palkka maksetaan 13 §:ssä mainitun keskituntiansion mukaan.

15. Sairausajan palkasta vähennetään, mitä työntekijä saa saman työkyvyttömyyden takia samalta ajanjaksolta päivärahaa taikka siihen verrattavaa muuta korvausta lain tai sopimuksen perusteella.

16. Mikäli työntekijä ei ole sairauden tai tapaturman vuoksi täysin työkyvytön, hänelle voidaan osoittaa jotakin muuta kuin hänen vakituista työtään, ns. korvaavaa työtä. Korvaavan työn pitää olla tarkoituksenmukaista ja työntekijän normaaleja työtehtäviä vastaavaa. Aika voidaan myös hyödyntää työntekijän koulutukseen.

Työntekijän työkyvyttömyyttä koskevassa lääkärintodistuksessa on kuvattava ne mahdolliset rajoitukset, jotka sairaus tai vamma työn tekemiselle aiheuttavat. Työnantajan päätös korvaavan työn osoittamisesta työntekijälle pitää perustua lääketieteellisesti perusteltuun kannanottoon.

Korvaavan työn teettämisen tulee perustua työpaikalla sovittuihin menettelytapasääntöihin ja konsultaatioon työterveyslääkärin kanssa. Ennen korvaavan työn aloittamista varataan työntekijälle mahdollisuus keskusteluun työterveyslääkärin kanssa.

17. **Synnyttävälle vanhemmalle**, jonka työsuhte on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta ennen synnytystä, maksetaan hänen **raskaus- ja vanhempainvapaansa ajalta yhteensä** palkkaa samoilta ajanjaksoilta ja samojen säännösten mukaisesti kuin sairausajalta.

Pöytäkirjamerkintä:

Raskausvapaan palkkaa koskeva vähimmäiskalenteriajanjakso on 28 kalenteripäivän sijaan yksi kuukausi sairausvakuutuslain 14 luvun 4 §:n (1342/2016) sisältämän kertakorvauksen voimassaolon ajan.

18. **Ei-synnyttävälle vanhemmalle, joka on lapsen huoltaja tai joka on tunnustanut vanhemmuuden isyyslain (11/2015) mukaisesti ja jonka työsuhte on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään 6 kuukautta ennen lapsen syntymää**, maksetaan hänen **vanhempainvapaansa ajalta vapaan alusta lukien** palkkaa sairausajan palkan säännösten mukaisesti enintään viideltä työpäivältä.

Pöytäkirjamerkintä:

Oikeutta palkalliseen vanhempainvapaaseen ei ole työntekijällä, jolle on sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:n mukaisesti luovutettu vanhempainrahopäiviä.

19. Liitot kiinnittävät paikallisten osapuolten huomiota sairauspoissaolten ennalta ehkäisevään toimintaan.

22 § Lääkärintarkastukset

1. Työnantaja korvaa työntekijälle ansion menetyksen hänen terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä annetun valtioneuvoston asetuksen (1485/2001) 4 §:ssä tarkoitetussa terveystarkastuksessa menettämiään säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta.

Mikäli työntekijä lähetetään edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettua tutkimusta varten toiselle paikkakunnalle tai määrätään tällaisessa tarkastuksessa muulla paikkakunnalla suoritettavaan jälkitarkastukseen, suorittaa työnantaja myös korvauksen matkakustannuksista sekä päivärahan.

2. Työnantaja korvaa ansionmenetyksen sairauden toteamiseksi välttämättömän lääkärintarkastuksen ja tarkastukseen liittyvän lääkärin määräämän laboratorio- tai röntgentutkimuksen ajalta, ellei työntekijä ole saanut vastaanottoa työajan ulkopuolella.

Korvauksen suorittamisen edellytyksenä on, että lääkärintarkastus sekä mahdollinen laboratorio- tai röntgentutkimus on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttäten.

Työnantaja korvaa raskaana olevalle työntekijälle ansionmenetyksen sairausvakuutuslain mukaisen **raskausrahan** saamisen edellytyksenä olevan lääkärin tai terveyskeskuksen todistuksen hankkimiseksi välttämättömän tarkastuksen ajalta, ellei työntekijä ole saanut vastaanottoa työajan ulkopuolella.

3. Mikäli työntekijä saa lääkärintarkastuksen ajalta sairausajan palkkaa, ei korvausta ansionmenetyksestä tämän pykälän nojalla suoriteta.

4. Mikäli työntekijä joutuu käymään lääkärintarkastuksessa työsuhteen alkaessa sen vuoksi, että työnantaja pitää lääkärintarkastusta työsuhteen syntymisen tai jatkumisen edellytyksenä, korvataan työntekijälle lääkärintarkastuksesta ja siihen mahdollisesti liittyvästä laboratorio- tai röntgentutkimuksesta aiheutuvat kustannukset sekä menetetyltä säännölliseltä työajalta ansionmenetyks, ellei vastaanottoa ole voitu järjestää työajan ulkopuolella.

5. Jos äkillinen hammassairaus ennen hoitotoimenpiteitä aiheuttaa työntekijän työkyvyttömyyden, joka vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa, maksetaan työntekijälle ansionmenetyksen korvaus hoitotoimenpiteen ajalta, mikäli hänen ei onnistu saada hoitoa työajan ulkopuolella. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.

23 § Tilapäiset poissaolot

1. Työnantaja maksaa kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsenenä toimivalle työntekijälle sekä valtiollisia tai kunnallisia vaaleja varten lain mukaan vaalilautakunnan tai -toimikunnan jäsenenä toimivalle työntekijälle valtuuston tai hallituksen kokouksesta tai tällaisen lautakunnan tai toimikunnan kokouksesta aiheutuvasta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä korvausta siten, että työntekijä yhdessä kunnan maksaman ansionmenetyksen kanssa saa täydet palkkaedut.

Korvaus maksetaan sen jälkeen, kun työntekijä on toimittanut työnantajalle selvityksen kunnan maksamasta ansionmenetyksen korvauksesta.

2. Työntekijällä on oikeus 50- ja 60-vuotispäivänään saada säännöllistä työaikaa vastaava palkallinen vapaa työstä silloin, kun merkkipäivä sattuu hänen työvuoroluettelon mukaiseksi työpäiväkseen.

Työntekijällä on oikeus saada palkallista vapaata työstä läheisen omaisen hautauspäivänä sekä omana hääpäivänään. Läheisenä omaisena pidetään työntekijän avio- ja avopuolisoa, lapsia ja ottolapsia, hänen vanhempiaan ja isovanhempiaan, veljiään ja sisariaan sekä avio- ja avopuolison vanhempia.

3. Kutsuntapäivän osuessa työntekijän työpäiväksi, maksaa työnantaja varusmiespalveluksen edellyttämään kutsuntaan ensimmäisen kerran osallistuvalla työntekijällä palkkaa hänen menettämiään säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta.

Kutsuntaan liittyvään erilliseen lääkärintarkastukseen osallistuvalla työntekijälle korvataan ansionmenetykseltä ajalta, minkä hän hyväksyttävän selvityksen mukaan joutuu tarkastuksen takia olemaan poissa työstä säännöllisenä työaikana.

Työnantaja maksaa työntekijälle reservin harjoitusten ajalta palkkaa siten, että perheellinen saa valtion maksaman reserviläispalkan kanssa täydet palkkaedut ja perheetön kaksi kolmasosaa (2/3) niistä.

Määräystä sovelletaan myös niihin, jotka väestönsuojelulain nojalla koulutetaan väestönsuojelun erikoistehtäviin.

4. Alle 10-vuotiaan oman tai muun kodissa pysyvästi asuvan lapsen sairastuessa äkillisesti maksetaan äidille tai isälle taikka lapsen

muulle huoltajalle, joka asuu vakituisesti yhteisessä taloudessa lapsen ja lapsen äidin tai isän kanssa, tämän työehtosopimuksen sairausajanpalkkaa koskevan määräyksen mukaisesti korvaus lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että molemmat huoltajat ovat ansiotyössä ja että poissaolosta annetaan työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamisesta koskevien määräysten mukainen selvitys. Edellä sanottua sovelletaan myös yksinhuoltajiin.

Samoin perustein maksetaan vastaava korvaus äidille, isälle tai muulle lapsen huoltajalle, mikäli toisella huoltajista ei sairaalassaolon taikka toisella paikkakunnalla tapahtuvan työskentelyn, opiskelun tai koulutukseen osallistumisen aiheuttaman tilapäisen esteen vuoksi ole mahdollisuutta osallistua äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon, eikä muuta hoitoa saada järjestetyksi tämän momentin mukaisesti. Työntekijän tulee toimittaa työnantajalle selvitys toisen huoltajan tilapäisestä esteestä osallistua hoitoon.

Tätä momenttia sovellettaessa opiskelu rinnastetaan ansiotyöhön.

Saman sairastumisen johdosta maksetaan korvausta vain toiselle huoltajista.

Soveltamisohje:

Selvitys lapsen sairaudesta

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että lapsen sairaudesta ja sen aiheuttamasta poissaolosta esitetään sama selvitys kuin työehtosopimuksen ja yrityksessä mahdollisesti omaksutun käytännön mukaan vaaditaan omasta sairaudesta. Yleensä tämä merkitsee lääkärintodistuksen hankkimista lapsen sairaudesta. Mikäli kuitenkin työpaikalla hyväksytään työntekijän sairastumistapauksissa jokin muu selvitys, tulee tämän riittää myös lapsen sairastumisen vuoksi tapahtuvan poissaolon selvittämiseksi. Niin ikään sovelletaan lapsen sairastumistapauksessa ensisijaisesti epidemiatilanteisiin tarkoitettuja vuoden 1976 keskitetyn ratkaisun sosiaalipakettiin sisältyviä määräyksiä sairauslomatodistuksen antamisesta.

Edellytyksenä poissaololle on molempien huoltajien ansiotyössä olo. Lähtökohtana on, että huoltajien tulisi ensisijaisesti pyrkiä järjestämään lapsen hoito. Vasta silloin, kun tähän ei ole mahdollisuuksia, toinen heistä voi jäädä hoitamaan lasta. Poissaolutapauksissa vaaditaan selvitykseksi poissaolon välttämättömydestä vain tieto lapsen hoitopaikan sekä samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten hoitomahdollisuudesta ja sopivuudesta tehtävään. Tämä merkitsee sitä, ettei työnantajalle tarvitse antaa selvitystä naapurien, kunnallisten kodinhoitajien ym. hoitajien puutteesta. Perheenjäsenillä tarkoitetaan lapsen vanhempia, isovanhempia sekä lapsen vanhempia sisaruksia sekä muita työntekijän taloudessa eläviä.

Saman sairauden uusiutuminen

Mikäli lapsi sairastuu uudelleen samaan sairauteen työehtosopimukseen tai alakohtaiseen käytäntöön perustuvan 30 päivän kuluessa, maksetaan työehtosopimuksen sairausajan palkka lapsen hoidon osalta, kuten se tapahtuisi työntekijän omankin sairauden osalta.

Sopimuksen tarkoitamana saman sairauden uusimisena ei pidetä kahden tai useamman lapsen sairastumista peräkkäin alle 30 päivän välein samassa perheessä. Myöskään huoltajan ja lapsen peräkkäin sattuvat sairaudet eivät keskenään muodosta työehtosopimuksen tarkoittamaa uusiutumistapausta.

Poissaolon pituus

Sopimuksessa mainitulla lyhyellä tilapäisellä poissaololla tarkoitetaan yhden, kahden, kolmen tai neljän päivän poissaoloa. Poissaolon pituus on aina arvioitava tapaus tapaukselta ottaen huomioon muun muassa hoidon järjestämismahdollisuudet ja sairauden laatu. Sopimus ei siten merkitse automaattista oikeutta neljän päivän palkalliseen enimmäispoissaoloon. Poissaolon ollessa sovittua pitemmän, ei korvausta suoriteta. Luonnollista on kuitenkin, ettei sairasta lasta voida aina jättää yksin lapsen sairauden jatkuessa pitempäänkin kuin sen ajan, jolta korvaus suoritetaan.

Lapsen sairastumisesta aiheutuvan poissaolon vaikutus vuosiloman ansaitsemiseen

Vuosilomalain 7 §:n luettelo työssäolopäivien veroisista päivistä ei sisällä lapsen sairastumisesta johtuvia poissaolopäiviä. STK ja SAK ovat kuitenkin sopineet, että palkallinen poissaolo lapsen äkillisen sairastumisen johdosta ei vähennä huoltajan vuosiloman ansaitsemista. Tämän mukaan ko. poissaolopäivät rinnastetaan lain tarkoitamiin työssäolopäivien veroisiin päiviin.

Huoltajat saman työnantajan palveluksessa

Mikäli lapsen huoltajat ovat saman työnantajan palveluksessa siten, että huoltajien työvuorot osuvat peräkkäin, varataan kotona olevalle huoltajalle mahdollisuus ilman palkan menetystä hoitaa äkillisesti sairastunutta lasta siihen saakka, kunnes toinen huoltajista palaa työvuoroltaan kotiin. Tällaisen palkallisen poissaolon pituus on se aika, mikä kuuluu edestakaiseen työmatkaan.

5. Edellä tässä pykälässä mainitut korvaukset maksetaan työehtosopimuksen 13 §:ssä mainitun keskituntiansion mukaisina.
6. Työntekijällä, jonka lapsi sairastaa sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1335/2004) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vaikeaa sairautta, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun 2 §:n 2

momentissa tarkoitettuun lapsensa hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa.

7. Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliiton edustajakokouksen kokousedustajalla on oikeus osallistua edustajakokoukseen olemalla poissa työstä kyseessä olevan kokouksen ajankohtana.

Soveltamisohje:

Työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta kyseiseltä ajalta, eikä jaksoon sovelleta 12 §:n 4 kohtaa. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle kokouksen ajankohdasta niin pian kuin mahdollista.

24 § Ryhmähenkivakuutus

Työnantaja toteuttaa kustannuksellaan työntekijöitä koskevan ryhmähenkivakuutuksen siten kuin siitä on keskusjärjestöjen välillä sovittu.

VI ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

25 § Palkanmaksu

1. Palkanmaksu tapahtuu kaksiviikkojaksottain. Palkanmaksu suoritetaan viimeistään kolmen viikon kuluttua sen kaksiviikkojakson päätymisestä, jonka aikana työ on tehty.

Mikäli palkanmaksupäivä sattuu pyhä-, itsenäisyys- tai vapunpäiväksi, joului- tai juhannusaatoksi taikka arkilauantaiksi, suoritetaan palkka edellisenä arkipäivänä.

2. Muistutukset palkkaa vastaan on tehtävä ennen seuraavaa palkanmaksua.
3. Työntekijälle on annettava palkkalaskelma mahdollisimman pian palkanmaksun jälkeen kuitenkin viimeistään ennen seuraavaa palkanmaksua.

26 § Ammattiyhdistysjäsenmaksujen perintä

1. Työnantaja perii, mikäli työntekijä on antanut siihen valtuutuksen, tähän työehtosopimukseen osallisen ammattiliiton jäsenmaksut ja tilitää ne palkanmaksukausittain kyseisen liiton nimeämälle pankkitilille. Pidättäminen suoritetaan siten kuin keskusjärjestön 13.1.1969 allekirjoittamassa sopimuspöytäkirjassa on erikseen sovittu. Työntekijälle annetaan kalenterivuoden tai työsuhteen päätyttyä verotusta varten todistus pidätetystä summasta.

27 § Kokoontuminen työpaikoilla

1. Kullakin työpaikalla sovellettavan työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton rekisteröidyllä alayhdistyksellä ja sen työpaikalla olevalla osastolla, työhuonekunnalla tai vastaavalla on mahdollisuus työajan ulkopuolella (ennen työajan alkamista, ruokatauolla tai välittömästi työajan päätyttyä, sekä erikseen sovittaessa myös viikkolepoon kuuluvana aikana) järjestää kokouksia työpaikan työolosuhteita koskevista kysymyksistä seuraavin edellytyksin:
 - a) Kokouksen pidosta työpaikalla tai muussa tämän sopimuksen tarkoittamassa paikassa on työnantajan kanssa sovittava, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen aiottua kokousta.
 - b) Työnantaja osoittaa kokouspaikan, joka on joko työpaikalla tai työpaikan välittömässä läheisyydessä, työnantajan hallinnassa oleva, tarkoitukseen soveltuva paikka. Ellei sellaista ole, on kysymyksestä tarvittaessa neuvoteltava tarkoituksenmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Kokouspaikkaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä mm. siihen, että työturvallisuudesta, työhygieniasta ja paloturvallisuudesta annettuja määräyksiä voidaan noudattaa ja että kokous ei häiritse liike- tai tuotantotoimintaa.
 - c) Pidettävän kokouksen menosta ja järjestyksestä sekä kokoustilojen siisteydestä vastaavat kokoustilojen varauksen tehnyt järjestö ja järjestäjä. Järjestön luottamushenkilöiden tulee olla kokouksessa saapuvilla.
 - d) Kokouksen järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton ja sen alayhdistyksen sekä asianomaisten keskusjärjestöjen edustajia.

Soveltamisohje:

Työpaikalla tapahtuvan kokoontumisen edellytyksenä on muun muassa se, että kokouksen pidosta sovitaan työnantajan kanssa. Sopimisen tulee pääsäännön mukaan tapahtua vähintään 3 päivää ennen kokousta. Vain siinä tapauksessa, että aihe kokouksen pitämiseen on ilmaantunut niin myöhään, ettei edellä mainittua määräaikaa ole mahdollista noudattaa, voidaan pyyntö esittää myöhemminkin. Ainoastaan työehtosopimuksessa mainituin edellytyksin järjestettyyn kokoukseen on kokouksen järjestäjillä oikeus kutsua työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton ja sen alayhdistyksen sekä asianomaisten keskusjärjestöjen edustajia.

28 § Koulutustoiminta

1. Koulutustoiminnassa noudatetaan Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n välillä solmittua koulutussopimusta.

Ansionmenetyksen korvausperusteena käytetään edellä mainitun keskusjärjestöjen sopimuksen mukaisissa tapauksissa keskituntiansiota.

29 § Luottamusmiehet

1. Luottamusmiehen osalta noudatetaan liittojen välistä luottamusmies-sopimusta.
2. Yritykseen voidaan valita yksi pääluottamusmies, jolle luottamusmiestehtävien hoitamista varten on annettava säännöllistä viikottaista vapautusta työstä työntekijöiden lukumäärän perusteella seuraavasti:

Työntekijämäärä	Vapautus/viikko
enintään 10	2 t
11 - 29	4 t
30 - 49	5 t
50 - 100	8 t
101 - 179	16 t
180 - 259	22 t
260 - 339	28 t
340 - 399	32 t
400 tai yli	40 t

Jos luottamusmiehen vapautuksen määrä on vähemmän kuin kahdeksan tuntia viikossa, luottamusmiehellä on oikeus työstä vapautuksen sijasta saada rahakorvaus, joka saadaan kertomalla taulukosta ilmenevä vapautuksen määrä hänen keskituntiansiollaan.

3. Mikäli jollakin yrityksellä on toimipaikkoja useammassa pisteessä, voidaan toimipistettä kohden valita yksi luottamusmies. Työpisteellä tarkoitetaan yhteisesti todettua toiminnallista yksikköä, missä kuljetajat vakituisesti aloittavat ja lopettavat työnsä.

Mikäli työnantajalla on työpisteessä työnjohtaja tai vastaava esimies, annetaan luottamusmiehelle säännöllistä viikottaista vapautusta työntekijämäärän perusteella seuraavasti:

Työntekijämäärä	Vapautus/viikko
15 - 29	1 t
30 - 49	4 t
50 - 79	6 t
80 - 110	8 t
yli 110	10 t

Jos luottamusmiehen vapautuksen määrä on vähemmän kuin kahdeksan tuntia viikossa, luottamusmiehellä on oikeus työstä vapautuksen sijasta saada rahakorvaus, joka saadaan kertomalla taulukosta ilmenevä vapautuksen määrä hänen keskituntiansiollaan.

4. Mikäli yrityksessä tai sen työosastolla valitaan luottamushenkilöt sekä liikenne- että huoltokorjaamon puolelle, lasketaan 2. kohdan säännösten mukainen vapaa-aika työosaston henkilömäärän mukaisesti.
5. Mikäli 3. kohdassa tarkoitettua luottamusmiestä työnantajan ja työntekijän välisellä sopimuksella pidetään pääluottamusmiehenä, sovelletaan häneen 2 kohdan määräyksiä kuitenkin siten, että toimintapaikan työntekijämäärä on perustana vapaa-aikaa määriteltäessä.
6. Pääluottamusmiehelle maksetaan luottamusmiespalkkiota taulukkopalkasta laskettuna yhtiön koko työntekijämäärän mukaan seuraavasti:

Työntekijöitä	Palkkio
20 - 49	1,5 %
50 - 179	3,7 %
180 - 399	6,3 %
400 tai yli	8,3 %

Palkkiota ei oteta huomioon laskettaessa 13 §:n mukaista keskituntiansiota tai lomapalkkasopimuksen mukaista vuosiloman lisien keskituntiansiota.

7. Liitot toteavat yllä olevan soveltamisesta, että
 - työntekijällä tarkoitetaan ALT:n ja AKT:n välillä solmittujen työehtosopimusten tarkoittamia työntekijöitä,
 - vapaa-ajan ja luottamusmiespalkkion perustana oleva työntekijäin lukumäärä todetaan vuosittain vuoden ensimmäisenä arkipäivänä,
 - jos joku on sovellutuksen voimaan tullessa nauttinut tätä parempia etuja, säilytetään nämä niin kauan kuin ao. henkilö on luottamushenkilönä,
 - sopimuksen tarkoittama vapaa-aika merkitään työvuoroluetteloon,
 - edellä mainitulta vapaa-ajalta maksetaan palkka keskituntiansion mukaan.

30 § Ulkopuolisen ja tilapäisen työvoiman käyttö

1. Ulkopuolisen työvoiman käytössä noudatetaan liittojen 12.2.1995 ja 9.5.1972 allekirjoitettuja sopimuksia.

2. Autoliikenteen Työnantajaliiton sekä Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliiton välisen ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskevan sopimuksen perusteella liitot toteavat lisäksi, että:
 - a) Osapuolten tarkoittama ulkopuolinen kuljettajatyövoima tarkoittaa osaksi STK:n ja SAK:n ulkopuolisen työvoiman käytöstä 11.9.1969 tekemän sopimuksen 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja lainamiehiä ja osaksi yritykseen tilapäisesti otettuja omia työntekijöitä.
 - b) Lainamiesten käytöstä on noudatettava edellä mainitun sopimuskohdan määräyksiä.
 - c) Tilapäisten työntekijöiden käyttö tulee lähinnä kysymykseen sellaisissa tilanteissa, joissa ajotehtävien suorittamisessa tarvittava työvoima ylittää tilapäisesti tai ajallaan rajoitettuna kautena vakinaisen henkilökunnan käyttömahdollisuudet.

Työnantajan on kerrottava luottamusmiehelle perusteet tilapäisten työntekijöiden käyttämisestä heti heitä palkatessaan.

- d) Lainamiesten tai tilapäisten kuljettajien käytössä on vältettävä sellaisia järjestelyjä, jotka huonontavat omien pysyvien työntekijäin asemaa, sekä tähdentävät, että sairaus- ja muissa poissaolotapauksissa ruuhkakausiina, äkillisten tilausajojen sattuessa, tapauksessa, jossa ajotehtävä asettaa kuljettajalle erityisiä kielitaito- ja asiakaspalveluvaatimuksia tai muissa sen kaltaisissa tilanteissa on yrityksen voitava järjestää kuljetukset käyttäen tarvittaessa lainamiehiä tai tilapäisiä työntekijöitä. Liitot toteavat myös, että tämän soveltamispyöytäkirjan vastaisena on pidettävä tapauksia, joissa vakituisesti jonkin yrityksen palveluksessa olevat kuljettajat ilman työnantajan lupaa lepota muina vapaa-aikoina suorittavat ajotehtäviä joissakin muissa yrityksissä olematta näihin yrityksiin työsuhteessa.
- e) Tilapäisten työntekijöiden käyttäminen on kiellettyä sen jälkeen, kun kohtien c ja d mukaiset olosuhteet lakkaavat.
- f) Pääluottamusmiehellä on oikeus saada tiedot yrityksessä tarvittavasta ulkopuolisesta työvoimasta.

31 § Asiamiehet

1. Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n valtuuttamilla asiamiehillä on oikeus tämän työehtosopimuksen valvontaan, soveltamista ja tulkintaa koskevissa asioissa käydä työpaikoilla, sovittuaan käynnistä sitä ennen työnantajan tai hänen edustajansa kanssa.
2. Asiamiehellä on oikeus saada työnantajalta ne tiedot, jotka ovat hänelle tarpeen mainittujen tehtävien suorittamisessa.

32 § Erimielisyydet ja niiden ratkaiseminen

1. Jos työnantajan ja työntekijäin välillä ilmaantuu erimielisyyttä tämän sopimuksen soveltamista, tulkintaa tai rikkomista koskevassa asiassa, on työpaikalla pyrittävä sovintoon neuvottelemalla työnantajan ja työntekijäin kesken. Neuvottelut on aloitettava ensi tilassa ja viimeistään viikon kuluessa siitä, kun neuvotteluesitys on tehty. Neuvottelut on käytävä tarpeetonta viivytystä välttäen. Asian johdosta ei saa ryhtyä työnseisaukseen eikä muuhunkaan toimenpiteeseen toisen osapuolen painostamiseksi tai työn säännöllisen kulun häiritsemiseksi. Ellei asiaa saada työpaikalla selvitetyksi, voidaan se alistaa ao. liittojen ratkaistavaksi. Jos toinen paikallinen osapuoli haluaa alistaa asian liittojen ratkaistavaksi, on asiasta laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on selostettu erimielisyyttä koskeva asia sekä molempien osapuolten kanta yksityiskohtaisine perusteluineen. Muistiosta on annettava molemmille paikallisille osapuolille kappale.

Pöytäkirjamerkintä:

Liitot suosittelevat seuraavien seikkojen huomioon ottamista paikallisia neuvottelusuhteita edelleen kehitettäessä:

- työehtosopimuksen määräämän neuvottelujärjestyksen eri tasoilla toimiville henkilöille, erityisesti luottamusmiehille ja työnjohtajille kuuluva vastuualue ja siihen liittyvät valtuudet työsuhdeasioissa todetaan ja niiden keskeistä merkitystä tähdennetään,
- välitöntä ja nopeaa ratkaisua vaativan erimielisyyden selvittely on aloitettava heti, kun se on ilmaantunut,
- työpaikoilla tapahtuneen neuvottelun tulos todetaan kussakin neuvottelun eri vaiheessa ja tärkeimmissä, periaatteellista merkitystä omaavissa asioissa saavutettu neuvottelutulos merkitään sopivalla tavalla muistiin,
- uusille työntekijöille järjestetään tilaisuus osallistua systemaattiseen, yrittystä ja sen työsuhdeasioita koskevaan esittelyyn.

Liittojen välisistä neuvotteluista on voimassa mitä keskusjärjestöjen välillä tehdyssä yleissopimuksessa säädetään.

2. Tästä sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet, joista osapuolten kesken edellä 1. momentissa mainittua menettelyä noudattaen ei ole päästy yksimielisyyteen, alistetaan työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

VII SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

33 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä sopimus on voimassa 31. päivään tammikuuta 2025 saakka jatkuen senkin jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

AUTOLIIKENTEEN TYÖNANTAJALIITTO RY

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

LINJA-AUTOHENKILÖKUNNAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

Aika: 23.3.2023

Paikka: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Helsinki

Läsnä:	Ismo Kokko	Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
	Niko Blom	Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
	Harri Pasanen	Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
	Juha Ollas	Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
	Mari Vasarainen	Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
	Petri Verronen	Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
	Markus Alopaeus	Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
	Sanna Penttilä	Autoliikenteen Työnantajaliitto ry

1 § SOPIMUSKAUSI

Todettiin liittojen välillä 28.1.2020 allekirjoitettu linja-autohenkilökunnan työehtosopimus päättyneeksi 31.1.2023. Päätettiin uudistaa edellä mainittu työehtosopimus ajalle 3.3.2023 – 31.1.2025.

2 § PALKANKOROTUKSET

2.1. Yleiskorotukset

2.1.1. Vuonna 2023

Palkkoja korotetaan 3.3.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,5 prosenttia.

Palkkoja korotetaan 1.10.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,5 prosenttia.

2.1.2. Vuonna 2024

Palkkoja korotetaan 1.2.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,5 prosenttia.

Palkkoja korotetaan 1.10.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,5 prosenttia.

2.2. Työehtosopimuksen taulukkopalkkojen korotukset

2.2.1. Vuonna 2023

Taulukkopalkkoja korotetaan yleiskorotuksen määrällä yleiskorotuksen ajankohdasta lukien.

2.2.2. Vuonna 2024

Taulukkopalkkoja korotetaan yleiskorotuksen määrällä yleiskorotuksen ajankohdasta lukien.

3 § PÄIVÄRAHAT

Työehtosopimuksen päivärahat ovat 3.3.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien seuraavat:

Kotimaan päivärahat:

- Osapäiväraha	17,60 €
- Kokopäiväraha	38,70 €

Ulkomaan päivärahat:

- Eurooppa	66,70 €
- Euroopan ulkopuolella	71,30 €
- Ruokaraha	38,00 €
- ½ ruokaraha	19,00 €

Työehtosopimuksen päivärahoja tarkistetaan 1.2.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien liittojen välillä aikaisemmin noudatetun käytännön mukaisesti.

4 § TEKSTIMUUTOKSET TYÖEHTOSOPIMUKSEEN

Sovitut tekstimuutokset on merkitty linja-autohenkilökunnan työehtosopimukseen ja ne tulevat voimaan 3.3.2023 tai työehtosopimukseen myöhemmin merkitystä ajankohdasta lukien.

5 § TYÖAIKADIREKTIIVI

Maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan järjestämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/15/EY 8 artiklan ja työaikalain (872/2019) 34 §:n 3 momentin mukaisesti liitot toteavat, ettei direktiivin 4 ja 7 artikloja ja työaikalain 8 §:n 3 momenttia ja 18 §:ä sovelleta linja-autohenkilökunnan työehtosopimuksen soveltamispiirissä

6 § TYÖRYHMÄT

1. Alan näkymien ja kehitystarpeiden ennakointi

Jotta linja-autoalaa voidaan kehittää myös työmarkkinaosapuolten kesken strategisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden molempien osapuolten tarpeet ja näkemykset, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry perustavat työryhmän, jonka tarkoituksena on sopimuskauden aikana tarkastella linja-autoalan muuttuvia työtehtäviä ja -kokonaisuuksia sekä niiden aiheuttamia uusia osaamistarpeita, työskentelytapojen muutoksia, työelämän monimuotoistumista ja uusia työn tekemisen muotoja. Vihreä siirtymä, toimialarajojen hämärtyminen, asiakastarpeiden muutokset, digitalisaatio, automaatio, robotiikka, tekoäly ja sääntely muokkaavat linja-autoalan työtä ja työyhteisöjä voimakkaasti. Liitot yhdessä alan yritysten ja henkilöstön kanssa pyrkivät saamaan aikaan yhteisen tilannekuvan erilaisten muutosvoimien aiheuttamista vaikutuksista työpaikoilla ja työehtosopimuskentässä. Osapuolet laativat yhteisen toimintamallin, jolla parannetaan yhdessä linja-autoalan vetovoimaisuutta erityisesti nuorten keskuudessa.

2. Oppisopimusoppilaiden palkka

Liitot perustavat työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää oppisopimusoppilaiden työllistymistä edistäviä palkkaukseen liittyviä kysymyksiä linja-autoalan yrityksissä.

3. Sosiaalitalityöryhmä

Liitot perustavat työryhmän sopimuskauden ajaksi, jonka tehtävänä on vaikuttaa kaupunkiin sekä lähi- ja paikallisliikennettä kilpailuttaviin ja ostaviin toimivaltaisiin viranomaisiin siten, että toimivaltaisten viranomaisten järjestämässä linja-autoliikenteessä kaupunki järjestäisi ja antaisi liikenteenharjoittajille käyttöoikeuden linja-autonkuljettajien sosiaalituloihin. Liitot selvittävät yhdessä, miten asia on hoidettu muissa EU-jäsenvaltioissa, ja keräävät sieltä vertailumalleja viranomaisvaikuttamiseen.

Lisäksi työryhmä selvittää, voidaanko asiaa edistää lainsäädäntöteitse, ja laatii sen jälkeen yhteisen toimenpidesuunnitelman, miten lainsäädäntöön vaikuttamista tehtäisiin yhdessä.

Työryhmä hyödyntää vaikuttamistyössään jo olemassa olevia verkostoja ja edelleen kehittää niitä.

Työryhmä selvittää myös, miten työehtosopimuksen 9 §:n 15 kohta toteutuu käytännössä työntekijöiden ja yritysten kannalta. Selvityksen pohjalta työryhmä arvioi, onko työehtosopimuksen 9 §:n 15 kohtaa tarve selkeyttää.

7 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Linja-autohenkilökunnan työehtosopimus on voimassa 31.1.2025 saakka jatkuen senkin jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

8 § ALLEKIRJOITUS

Tällä kahtena saman sanaisena kappaleena laaditulla pöytäkirjalla, joka liittojen allekirjoituksin katsotaan tarkistetuksi ja hyväksytyksi, on sama voima ja velvoittavuus kuin työehtosopimuksella.

Vakuudeksi

Petri Verronen

Pöytäkirjan tarkistaminen ja hyväksyminen

AUTOLIIKENTEEEN TYÖNANTAJALIITTO RY

Mari Vasarainen

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

Ismo Kokko

Niko Blom

TYÖSUOJELUSOPIMUS ALT-AKT

1 § Autoliikenteen Työnantajaliitto ry ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry liittyvät STK:n, SAK:n ja STTK:n 10.9.1990 tekemään sopimukseen työsuojelutyöstä työpaikoilla jäljempänä mainituin alakohtaisin sovellutuksin.

2 § Työsuojelutoimikunta tai muu työsuojelusopimuksen 2 §:n tarkoittama elin on perustettava jokaiseen yritykseen, jolla samalla paikkakunnalla yhdessä tai useammassa toimipisteessä työskentelee vähintään 20 työntekijää, jolloin muodostuu yksi työpaikka.

Edellä 1. momentissa tarkoitettu työpaikka voidaan paikallisesti sopien muodostaa myös useammasta, eri paikkakunnilla ja ilman itsenäistä työnjohtoa olevasta toimipisteestä ottamalla huomioon, että näin muodostettu työpaikka muodostaa yhteistoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Työsuojelutoimikunnan jäsenmäärä on neljä (4) työpaikan työntekijöiden kokonaislukumäärän ollessa 20...200 ja kahdeksan (8) työntekijöiden kokonaislukumäärän ollessa yli 200.

Mikäli samalla yrityksellä on useampia työsuojelutoimikuntia, yritykseen voidaan perustaa, mikäli siitä paikallisesti sovitaan, yhteinen keskustoimikunta, jonka jäsenet valitaan eri toimikunnista.

3 § Työsuojeluvaltuutettu on oikeutettu saamaan vapautusta säännöllisestä työstään valtuutetun tehtävien hoitamiseksi seuraavasti:

Työntekijämäärä	Vapautus/viikko
alle 10	1 t
10 - 29	2 t
30 - 49	3 t
50 - 100	5 t
101 - 200	10 t
201 - 350	16 t
351 - 500	24 t
501 - 699	32 t
700 tai yli	40 t

4 § Tämä sopimus tulee voimaan 1.2.2017 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa noudattaen yhden kuukauden irtisanomisaikaa päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa. Tällä sopimuksella kumotaan 1.2.2012 allekirjoitettu työsuojelusopimus allekirjoituspöytäkirjoineen.

Helsingissä tammikuun 31. päivänä 2017

AUTOLIIKENTEEN TYÖNANTAJALIITTO RY

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

LIITE

PÄÄKAUPUNKISEUDUN KUNNALLISEN SOPIMUSLIIKENTEEN LINJA-AUTONKULJETTAJIA KOSKEVA PALKKALIITE

1. Palkkaliitteen soveltamisala

Tätä palkkaliitettä noudatetaan Helsingin seudun liikenne (HSL) -kuntayhtymään kuuluvien jäsenkuntien alueella liikennöivissä linja-autoyhtymissä linja-autonkuljettajiin siltä osin, kuin kuljettajat ovat työssä näiden kuntien sisällä kunnallisena HSL-sopimusliikenteenä harjoitettavassa paikallis- ja lähiliikenteessä.

Pöytäkirjamerkintä:

Soveltamisalamuutosta sovelletaan 1.2.2020 tai sen jälkeen toimeenpantaviin uusiin HSL-kilpailutuskierroksiin ja tällaisten kilpailutusten perusteella HSL:n solmiviin uusiin liikennöintisopimuksiin. Soveltamisalamuutos ei aiheuta muutoksia sen voimaan tullessa 1.2.2020 noudatettaviin palkkoihin.

2. Palkkataulukot

Palkkataulukot ovat liitteen lopussa.

3. Palkankorotusten toteuttaminen

Taulukkopalkkoissa suoritettu yleiskorotusta suurempi korotus aiheuttaa sen, että taulukkopalkkojen ja todellisten ansioiden väliset erot supistuvat. Taulukkopalkkojen yleiskorotusta suurempi korotus ei aiheuta aika- eikä reissu- tai urakkatyössä palkkojen korottamista yli yleiskorotuksen, mikäli palkat näillä yleiskorotuksilla korotettuina täyttävät uuden työehtosopimuksen määräykset.

4. Palvelusvuosien laskeminen

Palkkaperusteiden palvelusvuosia laskettaessa otetaan huomioon kaikki ammattimaisessa liikenteessä linja-auton- tai kuorma-autonkuljettajana työtodistuksista ilmenevä työskentelyaika.

Linja-autonkuljettajan ammattitutkinnon ja kuljetusalan ammattitutkinnon henkilökuljetusten osaamisalan suorittamisesta luetaan palvelusvuosiin 8 kuukautta ja toisen asteen kolmivuotisen opetussuunnitelmaperusteisen logistiikan perustutkinnon suorittamisesta 2 vuotta.

5. Erilliset lisät

Tämän pöytäkirjan soveltamisalalla sovelletaan linja-auto-henkilökunnan työehtosopimuksen 8 §:n erillisten lisien sijasta seuraavia erillisiä lisiä:

1. Iltatyölisä

Kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan iltatyölisää 15 % työtunnilta taulukkopalkasta.

2. Yötyölisä

Kello 22.00 ja 06.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan yötyölisää 30 % työtunnilta taulukkopalkasta.

3. Lauantaityölisä

Lauantaityölisää maksetaan arkilauantaina kello 06.00 ja 18.00 väliseltä ajalta tehdystä työstä 20 % työtunnilta työntekijän taulukkopalkasta ja 18.00 ja 24.00 väliseltä ajalta tehdystä työstä 50 % työtunnilta työntekijän taulukkopalkasta.

4. Vapaapäivätyölisä

Vapaapäivänä tehdystä työstä maksetaan vapaapäivätyölisää, jonka suuruus on 100 % työntekijän taulukkopalkasta.

5. Joulutyölisä

Ensimmäisenä joulupäivänä tehdystä työstä maksetaan joulutyölisää, jonka suuruus on 200 % työntekijän taulukkopalkasta.

Soveltamisohje:

Joulutyölisä ei sisällä sunnuntaityökorotusta.

6. Muut työ- ja palkkaehdot

Mikäli tässä palkkaliitteessä ei ole muuta sovittu, noudatetaan Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n välistä linja-autohenkilökunnan työehtosopimusta.

Pääkaupunkiseudun kunnallisen sopimusliikenteen linja-autonkuljettajia koskevat palkat

3.3.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,69	1335,20
4-8 vuotta	17,33	1386,40
8-12 vuotta	17,99	1439,20
yli 12 vuotta	18,41	1472,80

1.10.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,94	1355,20
4-8 vuotta	17,59	1407,20
8-12 vuotta	18,26	1460,80
yli 12 vuotta	18,69	1495,20

1.2.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	17,19	1375,20
4-8 vuotta	17,85	1428,00
8-12 vuotta	18,53	1482,40
yli 12 vuotta	18,97	1517,60

1.10.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	17,45	1396,00
4-8 vuotta	18,12	1449,60
8-12 vuotta	18,81	1504,80
yli 12 vuotta	19,25	1540,00

LIITE

TURUN KUNNALLISEN SOPIMUSLIIKENTEE LINJA-AUTONKULJETTAJIA KOSKEVA PALKKALIITE

1. Palkkaliitteen soveltamisala

Tätä palkkaliitettä noudatetaan Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalalin, Raision ja Ruskon kuntien alueella liikennöivissä linja-autoyrityksissä linja-autonkuljettajiin siltä osin, kuin kuljettajat ovat työssä näiden kuntien sisällä Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan kunnallisena sopimusliikenteenä harjoitettavassa paikallisliikenteessä.

Muutetaan 1 § seuraavaksi Pöytäkirjamerkinnässä mainitulla voimaantuloaikataululla:

Tätä palkkaliitettä noudatetaan Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Föliin kuuluvien jäsenkuntien alueella liikennöivissä linja-autoyrityksissä linja-autonkuljettajiin siltä osin, kuin kuljettajat ovat työssä näiden kuntien sisällä Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Fölin kunnallisena sopimusliikenteenä harjoitettavassa paikallisliikenteessä.

Pöytäkirjamerkintä:

Soveltamisalamuutosta sovelletaan 1.4.2023 tai sen jälkeen toimeenpantaviin uusiin Föli-kilpailutuskierroksiin ja tällaisten kilpailutusten perusteella Fölin solmiviin uusiin liikennöintisopimuksiin. Soveltamisalamuutos ei aiheuta muutoksia sen voimaan tullessa 1.4.2023 noudatettaviin palkkoihin.

2. Palkkataulukot

Palkkataulukot ovat liitteen lopussa.

3. Palkankorotusten toteuttaminen

Taulukkopalkoissa suoritettu yleiskorotusta suurempi korotus aiheuttaa sen, että taulukkopalkkojen ja todellisten ansioiden väliset erot supistuvat. Taulukkopalkkojen yleiskorotusta suurempi korotus ei aiheuta aika- eikä reissu- tai urakkatyössä palkkojen korottamista yli yleiskorotuksen, mikäli palkat näillä yleiskorotuksilla korotettuina täyttävät uuden työehtosopimuksen määräykset.

4. Palvelusvuosien laskeminen

Palkkaperusteiden palvelusvuosia laskettaessa otetaan huomioon kaikki ammattimaisessa liikenteessä linja-auton- tai kuorma-autonkuljettajana työtodistuksista ilmenevä työskentelyaika.

Linja-autonkuljettajan ammattitutkinnon ja kuljetusalan ammattitutkinnon henkilökuljetusten osaamisalan suorittamisesta lue-
taan palvelusvuosiin 8 kuukautta ja toisen asteen kolmivuotisen
opetussuunnitelmaperusteisen logistiikan perustutkinnon suorit-
tamisesta 2 vuotta.

5. Erilliset lisät

Tämän pöytäkirjan soveltamisalalla sovelletaan linja-autohenki-
lökunnan työehtosopimuksen 8 §:n erillisten lisien sijasta seu-
raavia erillisiä lisiä:

1. Iltatyölisä

Kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan
iltatyölisää 15 % työtunnilta taulukkopalkasta.

2. Yötyölisä

Kello 22.00 ja 06.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan
yötyölisää 30 % työtunnilta taulukkopalkasta.

3. Lauantaityölisä

Lauantaityölisää maksetaan arkilauantaina kello 06.00 ja 18.00
väliseltä ajalta tehdystä työstä 20 % työtunnilta työntekijän tau-
lukkopalkasta ja 18.00 ja 24.00 väliseltä ajalta tehdystä työstä
50 % työtunnilta työntekijän taulukkopalkasta.

4. Vapaapäivätyölisä

Vapaapäivänä tehdystä työstä maksetaan vapaapäivätyölisää,
jonka suuruus on 100 % työntekijän taulukkopalkasta.

5. Joulutyölisä

Ensimmäisenä joulupäivänä tehdystä työstä maksetaan joulu-
työlisää, jonka suuruus on 200 % työntekijän taulukkopalkasta.

Soveltamisohje:

Joulutyölisä ei sisällä sunnuntaityökorotusta.

6. Palkkaliitteen voimaansaattaminen

Mikäli yrityksissä on toteutettu linja-autohenkilökunnan työehto-
sopimuksen ylittäviä palkkajärjestelyjä, esim. työntekijöiden pal-
velusvuosilisäportaikoon sijoittamisen osalta lakkaavat ne tä-
män palkkaliitteen voimaansaattamisella.

7. Muut työ- ja palkkaehdot

Mikäli tässä palkkaliitteessä ei ole muuta sovittu, noudatetaan
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry:n välistä linja-autohenkilökunnan työeh-
tosopimusta.

Turun kunnallisen sopimusliikenteen linja-autonkuljettajia koskevat palkat

3.3.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,16	1292,80
4-8 vuotta	16,74	1339,20
8-12 vuotta	17,37	1389,60
yli 12 vuotta	17,74	1419,20

1.10.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,40	1312,00
4-8 vuotta	16,99	1359,20
8-12 vuotta	17,63	1410,40
yli 12 vuotta	18,01	1440,80

1.2.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,65	1332,00
4-8 vuotta	17,24	1379,20
8-12 vuotta	17,89	1431,20
yli 12 vuotta	18,28	1462,40

1.10.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien (€)

	tunti	2-viikko
Linja-autonkuljettaja		
alle 4 vuotta	16,90	1352,00
4-8 vuotta	17,50	1400,00
8-12 vuotta	18,16	1452,80
yli 12 vuotta	18,55	1484,00

LIITE

LINJA-AUTOLIIKENTEEEN KILPAILUTTAMISTILANTEISSA NOUDATETTAVAT TYÖSUHTEEN EHDOT JA MENETTELYTAVAT

1 §

Sopimuksen soveltamisala

Sopimuksen perusteella määräytyvät henkilöstön asema ja työehdot silloin, kun muutos perustuu palvelusopimusasetuksen mukaiseen linjaliikenteen kilpailutukseen, joka johtaa yksinoikeuteen kilpailutetun linjaliikenteen hoitamisessa ja joka toteutetaan joukkoliikennelain (13.11.2009/869) 14 §:n 1 momentin mukaisen, seuraavan kunnallisen viranomaisen toimesta tai toimeksiannosta seuraavilla liikennealueilla:

- 1) Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion, Tuusulan ja Vantaan kuntien muodostamalla alueella;
- 2) Joensuun kaupunki Joensuun, Kontiolahden ja Liperin kuntien muodostamalla alueella;
- 3) Jyväskylän kaupunki Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen kuntien muodostamalla alueella;
- 4) Kotkan kaupunki Haminan, Kotkan ja Pyhtään kuntien muodostamalla alueella;
- 5) Kuopion kaupunki Kuopion ja Siilinjärven kuntien muodostamalla alueella;
- 6) Lahden kaupunki Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan, Lahden, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien muodostamalla alueella;
- 7) Meri-Lapin seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomainen Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion kuntien muodostamalla alueella;
- 8) Oulun kaupunki Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän muodostamalla alueella;
- 9) Porin kaupunki Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Porin ja Ulvilan kuntien muodostamalla alueella;
- 10) Tampereen kaupunki Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella;
- 11) Turun kaupunki Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision, Ruskon ja Turun kuntien muodostamalla alueella.
- 12) Hämeenlinnan kaupunki Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien muodostamalla alueella;

13) Hyvinkään, Imatran, Kajaanin, Kokkolan, Kouvolan, Lappeenrannan, Mikkelin, Rauman, Riihimäen, Rovaniemen, Salon, Savonlinnan, Seinäjoen tai Vaasan kaupunki yksinomaan asianomaisen kaupungin alueella.

Sopimuksen perusteella määräytyvät henkilöstön asema ja työehdot myös silloin, kun muutos perustuu palvelusopimusasetuksen mukaiseen linjaliikenteen kilpailutukseen, joka johtaa yksinoikeuteen kilpailutetun linjaliikenteen hoitamisessa ja joka toteutetaan liikennepalvelulain 181 §:n 1 momentin mukaisen toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta tai toimeksiantosta. Edellytyksenä on lisäksi, että kilpailun ratkeamisen ja liikenteenhoitovastuun alkamisen väliin jää vähintään 6 kuukautta.

Sopimusta ei sovelleta tilanteessa, jossa kilpailumenettely johtuu liikenteenharjoittajan konkurssista.

2 §

Neuvottelumenettely kilpailuttamistilanteen ratkettua ja työntekijöiden irtisanominen

1. Jos tarjouskilpailussa hävinneen liikenteenharjoittajan, johon sovelletaan lakia yhteistoiminnasta yrityksissä (30.3.2007/334), on toiminnan supistumisen johdosta vähennettävä työntekijöitä, hänen on aloitettava yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa tarkoitetut neuvottelut viimeistään 2 viikon kuluttua tarjouskilpailun ratkeamisesta. Käytävissä yhteistoimintaneuvotteluissa noudatetaan enintään 3 viikon neuvotteluaikaa.

Hävinnyt liikenteenharjoittaja ei saa irtisanoa kilpailuttamisen takia työntekijöitä ennen kuin yhteistoimintaneuvottelut on käyty. Joutuesaan kilpailuttamisen takia irtisanoamaan työntekijöitä hävinnyt liikenteenharjoittaja voi irtisanoa ko. työntekijät yhteistoimintaneuvotteluiden päätyttyä siten, että työsuhteet päättyvät viimeistään kilpailuttamisen kohteen siirtyessä voittaneen liikenteenharjoittajan hoidettavaksi.
2. Jos tarjouskilpailussa hävinneen liikenteenharjoittajan, johon ei sovelleta lakia yhteistoiminnasta yrityksissä (30.3.2007/334), on toiminnan supistumisen johdosta vähennettävä työntekijöitä, hänen on toteutettava irtisanomiset viimeistään 4 viikon kuluttua tarjouskilpailun ratkeamisesta. Työsuhteet päättyvät viimeistään kilpailuttamisen kohteen siirtyessä voittaneen liikenteenharjoittajan hoidettavaksi.
3. Jos tarjouskilpailun ratkeamispäivän ja liikenteen alkamispäivän välinen aika on vähintään 31 viikkoa, Lonka-sopimuksen sisältämiä aikarajoja laskettaessa tarjouskilpailun ratkeamispäiväksi katsotaan se päivämäärä, joka on 31 viikkoa ennen liikenteen alkamispäivää.
4. Hävinneen liikenteenharjoittajan tulee toimittaa välittömästi tiedot irtisanomistaan työntekijöistä (nimi, yhteystiedot) voittaneille liikenteenharjoittajille. Mikäli irtisanottu työntekijä kieltää tietojensa toimittamisen voittaneille liikenteenharjoittajille, häneen ei sovelleta tämän sopimuksen 3 §:ä, 5 §:ä ja 6 §:ä.

3 §

Lisähenkilöstön palkkaaminen

1. Jos tarjouskilpailun voittanut liikenteenharjoittaja aikoo palkata uusia työntekijöitä sen vuoksi, että hän voitti tarjouskilpailun, osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä,
 - että tarjouskilpailun voittanut liikenteenharjoittaja palkkaa tarvitsemansa uudet työntekijät siten, että työtä tarjotaan kilpailussa hävinneen liikenteenharjoittajan kilpailun häviämisen vuoksi irtisanotuille työ- ja elinkeinotoimistossa työnhakijoina oleville työntekijöille, joista hävinnyt liikenteenharjoittaja on toimittanut tiedot voittaneelle liikenteenharjoittajalle, ja
 - että voittanut liikenteenharjoittaja tarjoaa työtä 2 kuukauden kuluessa kilpailun ratkeamisen jälkeen. Työnhakijoina olevien työntekijöiden, joille voittanut liikenteenharjoittaja on tarjonnut työtä, on ilmoitettava halukkuutensa työhön 2 viikon kuluessa työtarjouksen saatuaan. Tämän jälkeen voittaneen liikenteenharjoittajan on tehtävä työsopimukset 3 viikon kuluessa tarvitsemiensa hävinneen liikenteenharjoittajan työntekijöiden kanssa.
2. Tarjouskilpailun voittaneella liikenteenharjoittajalla ei ole kuitenkaan velvollisuutta tarjota työtä eikä palkata sellaista työntekijää, jonka työsuhteen voittanut liikenteenharjoittaja on aiemmin päättänyt työntekijästä johtuvista syistä.
3. Edellytyksenä työsuhteen alkamiselle voittaneen liikenteenharjoittajan palveluksessa on työsopimuslain yleisten periaatteiden lisäksi, että
 - hävinneen irtisanoma työntekijä ei kiellä hävinnyttä liikenteenharjoittajaa toimittamasta tietojaan voittaneelle liikenteenharjoittajalle, ilmoittautuu mahdollisimman nopeasti tämän sopimuksen mukaiseksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon sekä noudattaa muutenkin tämän sopimuksen menettelysääntöjä ja -aikoja;
 - työntekijän työsuhde hävinneen liikenteenharjoittajan kanssa ei ole päättynyt ennen kilpailuttamisen kohteen siirtymishetkeä osapuolten sopimuksella, työntekijän omasta toimesta tai hävinneen työnantajan toimesta työntekijästä johtuvista syistä;
 - työntekijä on käynyt voittaneen liikenteenharjoittajan niin vaa tiessa sen osoittamassa työhöntuloterveystarkastuksessa ja hänet on todettu siinä sopivaksi asianomaiseen työtehtävään; ja
 - voittaneen liikenteenharjoittajan työvoimatarve ei ole vähentynyt työsopimuksen tekemisen jälkeen työsopimuslain 7 luvun 3 §:ssä mainituilla perusteilla.

4 §

Määräaikojen laskeminen

Jos edellä 2 §:n tai 3 §:n mukainen määräpäivä on lauantai, sunnuntai, kirkollinen juhlapäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, jouluihannusaatto, määräpäivänä pidetään kyseistä päivää lähinnä seuraavaa arkipäivää.

5 §

Liikenteen kilpailuttamisessa noudatettavat työsuhteen ehdot

1. Kilpailussa voittaneen liikenteenharjoittajan palvelukseen 3 §:n mukaisesti siirtyvien työntekijöiden työsuhteissa noudatetaan työehtosopimusta, joka sitoo tarjouskilpailun voittanutta liikenteenharjoittajaa.
2. Kilpailussa voittaneen liikenteenharjoittajan palvelukseen 3 §:n mukaisesti siirtyvän työntekijän työsuhteen pituus säilyy sen suuruisena, kuin se oli työntekijällä ennen siirtymistä voittaneen liikenteenharjoittajan palvelukseen palkkaryhmään määräytymisessä samoin kuin vuosiloman, sairausajan palkan, irtisanomisaikojen sekä huoltokorjaamoiden työehtosopimuksen palvelusvuosilisän määräytymisessä.
3. Uuden työnantajan palvelukseen siirtyvällä työntekijällä on oikeus liikenteen siirron jälkeiseen ensimmäiseen vuosiloma-aikaan ikään kuin työnantajan vaihdosta ei olisi tapahtunutkaan. Vuosiloma-aika on annettava viimeistään 4 kuukauden kuluessa liikenteen siirrosta silloin, kun liikenteen siirto tapahtuu kesälomakauden aikana.

Vuosiloma-ajan antamisesta on pyrittävä sopimaan työnantajan ja työntekijän tai työntekijöiden edustajien kanssa. Työntekijän on ilmoitettava halustaan pitää vuosiloma-aika 2 viikon kuluessa työsuhteen alkamisesta.

4. Jollei työntekijä muuta ilmoita, hävinnyt liikenteenharjoittaja maksaa erääntyneen lomakorvauksen ja siirtohetken saakka kertyneen lomaltpaluurahan voittaneelle uudelle työnantajalle, joka siirtää rahat työntekijän palkkatilille uuden työnantajan ilmoitettua vuosiloma-ajan pitämisestä.

6 §

Irtisanomisaika eräissä tapauksissa

Jos kilpailun voittanut työnantaja on edellä olevista määräyksistä huolimatta velvollinen palkkaamaan hävinneen liikenteenharjoittajan työttömyysuhan alaista henkilöstöä enemmän kuin voitetun linjan tai linjojen hoitamiseen tarvitaan, työnantajalla on oikeus irtisanoa tällöin työntekijä noudattaen 2 viikon irtisanomisaikaa.

Mikäli hävinneen yrityksen irtisanoma työntekijä jää työttömäksi, koska tarjouskilpailun voittanut liikenteenharjoittaja ei palkkaa häntä siksi, että voittaneen uusien työntekijöiden tarve on lukumäärältään pienempi kuin hävinneen irtisanomien määrä, työntekijään sovelletaan linja-autohenkilökunnan työehtosopimuksen 6 §:n 4 kohdan

mukaista irtisanomisaikaa. Edellytyksenä on lisäksi, että työntekijä on noudattanut tämän sopimuksen menettelysääntöjä ja -aikoja.

7 §

Muutosturvalainsäädäntö

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että muutosturvalainsäädännön yhteydessä voimaantulleet yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain säädökset tai työsopimuslain 9 luvun 3a §:n ja 3b §:n säännökset eivät tule tämän sopimuksen piirissä sovellettaviksi.

Tilanteessa, jossa työntekijän työsuhde jatkuu keskeytyksettä hänen siirtyessään tarjouskilpailun voittaneen liikenteenharjoittajan palvelukseen, ei sovelleta työsopimuslain 7 luvun 12-14 §:ien, työterveyshuoltolain 2 §:n 3 momentin ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 16 §:n 4 momentin säännöksiä.

Soveltamisohje:

Osapuolet ovat laatineet muutosturvan soveltamisesta erillisen pöytäkirjan 5.1.2017.

8 §

Työn tarjoamisjärjestys

Ensimmäiseksi tarjotaan työtä liikenteenharjoittajan taloudellisilla tai tuotannollisilla syillä irtisanomille työntekijöille, joiden irtisanomisaika on vielä kesken ja joiden työsuhde ei ole siten vielä päättynyt.

Sen jälkeen tarjotaan työtä liikenteenharjoittajan taloudellisilla tai tuotannollisilla syillä irtisanomille työntekijöille, joiden työsuhde on jo päättynyt, mutta joita koskee vielä työsopimuslain 6 luvun 6 §:n mukainen takaisinottovelvollisuus.

Viimeiseksi tarjotaan työtä niille työntekijöille, joihin sovelletaan tätä sopimusta ja jotka hävinnyt liikenteenharjoittaja on tämän sopimuksen 2 §:n mukaisesti irtisanonut.

9 §

Seurantaryhmä

Sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet nimeävät kukin 2 edustajaa tämän sopimuksen seurantaryhmään, jonka tehtävänä on sopimuksen toimivuuden seuranta. Seurantaryhmä kokoontuu välittömästi kumman tahansa osapuolen kutsusta tarvittaessa yhdessä asianomaisten työvoimaviranomaisten kanssa sopimaan niistä erityisjärjestelyistä, jotka turvaavat joustavan työvoiman siirtymisen kilpailutamistilanteessa.

Seurantaryhmä huolehtii tämän sopimuksen tarkoituksen toteuttamisesta.

10 §

Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan huhtikuun 1. päivänä 2013 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimus on irtisanottavissa noudattaen kolmen kuukauden irtisanomisaikaa.

Tätä sopimusta noudatetaan osana allekirjoittajaosapuolten välistä linja-autohenkilökunnan työehtosopimusta ja huoltokorjaamoiden työehtosopimusta.

Tällä kahtena saman sanaisena kappaleena laaditulla sopimuksella, joka liittojen allekirjoituksin katsotaan tarkistetuksi ja hyväksytyksi, on sama voima ja velvoittavuus kuin linja-autohenkilökunnan työehtosopimuksella ja huoltokorjaamoiden työehtosopimuksella.

AUTOLIIKENTEEEN TYÖNANTAJALIITTO RY

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

TYÖEHTOSOPIMUKSEN 16 §:n 1 KOHDAN KUNTALUETTELO:

Alahärmä	Hämeenlinna	Kaustinen	Kälviä	Mikkeli
Alajärvi	li	Keitele	Kärkölä	Mouhijärvi
Alastaro	lisalmi	Kemi	Kärsämäki	Muhos
Alavieska	litti	Kemijärvi	Kökar	Multia
Alavus	Ikaalinen	Keminmaa	Köyliö	Muonio
Anjalankoski	Ilmajoki	Kemiö	Lahti	Mustasaari
Artjärvi	Ilomantsi	Kempele	Laihia	Muurame
Asikkala	Imatra	Kerava	Laitila	Muurla
Askainen	Inari	Kerimäki	Lammi	Mynämäki
Askola	Iniö	Kestilä	Lapinjärvi	Myrskylä
Aura	Inkoo	Kesälahti	Lapinlahti	Mäntsälä
Brändö	Isojoki	Keuruu	Lappajärvi	Mänttä
Dragsfjärd	Isokyrö	Kihniö	Lappeenranta	Mäntyharju
Eckerö	Jaala	Kiihtelysvaara	Lappi	Naantali
Elimäki	Jalasjärvi	Kiikala	Lapua	Nakkila
Eno	Janakkala	Kiikoinen	Laukaa	Nastola
Enonkoski	Joensuu	Kiiminki	Lavia	Nauvo
Enontekiö	Jokioinen	Kinnula	Lehtimäki	Nilsiä
Espoo	Jomala	Kirkkonummi	Leivonmäki	Nivala
Eura	Joroinen	Kisko	Lemi	Nokia
Eurajoki	Joutsa	Kitee	Lemland	Noormarkku
Evijärvi	Joutseno	Kittilä	Lempäälä	Nousiainen
Finström	Juankoski	Kiukainen	Lemu	Nummi-Pusula
Forssa	Jurva	Kiuruvesi	Leppävirta	Nurmes
Föglö	Juuka	Kivijärvi	Lestijärvi	Nurmijärvi
Geta	Juupajoki	Kodisjoki	Liekka	Nurmo
Haapajärvi	Juva	Kokemäki	Lieto	Närpiö
Haapavesi	Jyväskylä	Kokkola	Liljendal	Oravainen
Hailuoto	Jyväskylän mlk	Kolari	Liminka	Orimattila
Halikko	Jämijärvi	Konnevesi	Liperi	Oripää
Halsua	Jämsä	Kontiolahti	Lohja	Orivesi
Hamina	Jämsänkoski	Korpilahti	Lohtaja	Oulainen
Hammarland	Järvenpää	Korppoo	Loimaa	Oulu
Hankasalmi	Kaarina	Korsnäs	Loimaan kunta	Oulunsalo
Hanko	Kaavi	Kortesjärvi	Loppi	Outokumpu
Harjavalta	Kajaani	Koski	Loviisa	Padasjoki
Hartola	Kalajoki	Kotka	Luhanka	Paimio
Hattula	Kalvola	Kouvola	Lumijoki	Paltamo
Hauho	Kangasala	Kristiinankaupunki	Lumparland	Parainen
Haukipudas	Kangaslampi	Kruunupyö	Luopioinen	Parikkala
Haukivuori	Kangasniemi	Kuhmalahti	Luoto	Parkano
Hausjärvi	Kankaanpää	Kuhmo	Luumäki	Pedersören kunta
Heinola	Kannonkoski	Kuivaniemi	Luvia	Pelkosenniemi
Heinävesi	Kannus	Kullaa	Längelmäki	Pello
Helsinki	Karjajoki	Kumlinge	Maalahti	Perho
Himanka	Karinainen	Kuopio	Maaninka	Pernaja
Hirvensalmi	Karjaa	Kuortane	Maarianhamina	Perniö
Hollola	Karjalohja	Kurikka	Maksamaa	Pertteli
Honkajoki	Karkkila	Kuru	Marttila	Pertunmaa
Houtskari	Karstula	Kustavi	Masku	Peräseinäjoki
Huittinen	Karttula	Kuusamo	Mellilä	Petäjavesi
Humppila	Karvia	Kuusankoski	Merijärvi	Pieksämäki
Hyrynsalmi	Kaskinen	Kuusjoki	Merikarvia	Pieksänmaa
Hyvinkää	Kauhajoki	Kylmäkoski	Merimasku	Pielavesi
Hämeenkoski	Kauhava	Kyyjärvi	Miehikkälä	Pietarsaari
Hämeenkyrö	Kauniainen		Mietoinen	Pihtipudas

Piikkiö	Rautavaara	Simo	Toijala	Vesanto
Piippola	Rautjärvi	Sipoo	Toivakka	Vesilahti
Pirkkala	Reisjärvi	Siuntio	Tornio	Veteli
Pohja	Renko	Sodankylä	Turku	Vieremä
Polvijärvi	Riihimäki	Soini	Tuulos	Vihanti
Pomarkku	Ristiina	Somero	Tuupovaara	Vihti
Pori	Ristijärvi	Sonkajärvi	Tuusniemi	Viiala
Pornainen	Rovaniemen mlk	Sotkamo	Tuusula	Viitasaari
Porvoo	Rovaniemi	Sottunga	Tyrnävä	Viljakkala
Posio	Ruokolahti	Sulkava	Töysä	Vilppula
Pudasjärvi	Ruotsinpyhtää	Sumiainen	Ullava	Vimpeli
Pukkila	Ruovesi	Sund	Ulvila	Virolahti
Pulkkila	Rusko	Suodenniemi	Urjala	Virrat
Punkaharju	Ruukki	Suolahti	Utajärvi	Vuolijoki
Punkalaidun	Rymättylä	Suomenniemi	Utsjoki	Vårdö
Puolanka	Rääkkylä	Suomusjärvi	Uukuniemi	Vähäkyrö
Puumala	Saari	Suomussalmi	Uurainen	Värtsilä
Pyhtää	Saarijärvi	Suonenjoki	Uusikaarlepyy	Västanfjärd
Pyhäjoki	Sahalahti	Sysmä	Uusikaupunki	Vöyri
Pyhäjärvi	Salla	Säkylä	Vaala	Ylihärmä
Pyhäntä	Salo	Särkisalo	Vaasa	Yli-li
Pyhäranta	Saltvik	Taipalsaari	Vahto	Ylikiminki
Pyhäselkä	Sammatti	Taivalkoski	Valkeakoski	Ylistaro
Pylkönmäki	Sauvo	Taivassalo	Valkeala	Ylitornio
Pälkäne	Savitaipale	Tammela	Valtimo	Ylivieska
Pöytyä	Savonlinna	Tammisaari	Vammala	Ylämaa
Raahe	Savonranta	Tampere	Vampula	Yläne
Raisio	Savukoski	Tarvasjoki	Vantaa	Ylöjärvi
Rantasalmi	Seinäjoki	Tervo	Varkaus	Ypäjä
Rantsila	Sievi	Tervola	Varpaisjärvi	Äetsä
Ranua	Siikainen	Teuva	Vehmaa	Ähtäri
Rauma	Siikajoki	Tohmajärvi	Vehmersalmi	Äänekoski
Rautalampi	Siilinjärvi	Toholampi	Velkua	

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry

Toimisto: Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Puhelin: 09 4789 9480 (vaihde)
Sähköposti: etunimi.sukunimi@alt.fi
Kotisivut: www.alt.fi

Toimitusjohtaja	Mari Vasarainen	09 4789 9370
Johtava asiantuntija	Petri Verronen	09 4789 9372
Asiantuntija	Markus Alopaeus	09 4789 9367
Asiantuntija	Aapo Heikurainen	09 4789 9366
Asiantuntija	Sanna Penttilä	09 4789 9381

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

Toimisto: John Stenbergin ranta 6
Postiosoite: PL 313, 00531 Helsinki
Puhelin: 09 613 110 (vaihde)
Sähköposti: etunimi.sukunimi@akt.fi
Kotisivut: www.akt.fi

AKT:n aluetoimistot:

Helsinki

Viherniemenkatu 5
00530 Helsinki
Puh: 09 6131 1402
Aluetoimitsija
Jari korhonen
matkap. 0500 472 919
Aluetoimitsija
Sami Hägg
matkap. 045 235 5215

Joensuu

Kauppakatu 32
80100 Joensuu
Puh: 013 511 1411
Aluetoimitsija
Antti Sainola
matkap. 044 412 3004

Jyväskylä

Ilmarisenkatu 2 LH 24
40100 Jyväskylä
Puh: 014 443 1421
Aluetoimitsija
Pentti Hämäläinen
matkap. 0400 239 940

Kotka

Puutarhakatu 12
48100 Kotka
Puh: 05 740 1431
Aluetoimitsija
Timo Meriläinen
matkap. 0400 905 502

Lahti

Keskuskatu 11
15870 Hollola
Puh: 03 526 0551

Oulu

Mäkelininkatu 31
90100 Oulu
Puh: 08 870 1441
Aluetoimitsija
Tero Anttonen
matkap. 040 506 3376

Pori

Isolinnankatu 24, 2. krs
28100 Pori
Puh: 02 543 1451
Aluetoimitsija
Jouni Nylund
matkap. 040 590 0889

Rovaniemi

Rovakatu 26 A 10
96200 Rovaniemi
Puh: 016 459 1461
Aluetoimitsija
Jari Mäkitalo
matkap. 040 519 7191

Tampere

Rautatienkatu 10, 6. krs
33100 Tampere
Puh: 03 230 1510
Aluetoimitsija
Vili-Petteri Adamsson
matkap. 044 412 3014

Turku

Maariankatu 6 b
20100 Turku
Puh: 02 450 1541
Aluetoimitsija
Jari Matilainen
matkap. 040 703 5695

Vaasa

Sepänkyläntie 4
65100 Vaasa
Puh: 06 220 1561
Aluetoimitsija
Tuulikki Aikio
matkap. 0400 762 689